

Šiame numery:

Modernios kūrybos supratimo beieškant.
Didelio politikio Radvilos Juodojo biografija, įvilktą į filosofinį traktatą.
Piaustas Manigirdas Motekaitis su Čikagos Filharmonijos orkestru.
Arkadjaus Vinokuro poezija ir apybraižos.
Rašytojas Kazimieras Barėnas — sukaktuvininkas.
Pasitraukęs iš Lietuvos, įkūrė pantomimos teatrą Švedijoje.

Kertinė paraštė

Modernios kūrybos supratimo beieškant

Stovint ant naujų ir senų slenkstis — Naujųjų metų išvakarėse, tebūna gera proga laiko slinkties akivaizdoje pasvarstyti tai, ką bėgantys metai mums atneša kūrybos sektoriuje vienokiais ar kitokiais modernumo pavidalais.

Labai retai mūsų tenka susidurti su tikrai modernia kūryba. Ji, tarsi našlaitė, atrodo, yra tik toleruojama, gal nepilnai suprantama, ir taip lieka tik periferiniu fenomenu. Kilus pašnekesiui apie ją, matyti, kiek ji mylima ar pageidaujama. Atrodo, jog nesutarimas kyla dėl kai kurių abstrakčios tapybos ar literatūros kūrinių? Kyla dėl kelių pagrindinių modernizmo bruožų, kuriuos norisi kai kam atnešti. Šie bruožai dominavo moderniojojo kūryboje jau per 60 metų. Jeigu jie mus dažnai atbaido, tuomet gal mes patys užsispyrę vengiame modernumo? Bet ar galima modernumą suprasti ir jį mėgti?

Tokių klausimų atsiranda dažnai, šnekant apie modernumą, šiuolaikiškumą. Ir ne tik pas mus. Matot, kas modernu, dar visur yra miglota. Kas yra ta moderni kūryba? Modernios srovės nėra lengva susigaudyti. Variacijos stiluose vos matomos. Atrodo, jog keičiasi kiek juose vien forma. Bet gal ne tik forma?

Aišku, visoj istorijoje menas sekė sociologinius pasikeitimus. Menas net iš to atpažįstamas, kuriai epochai, kuriam dešimtmečiui ar šimtmečiui jis priklauso. Bet forma, atrodo, nėra čia pati svarbiausia. Forma keičiasi, o epochos ar dešimtmečio charakterį nusako gal net svarbesni dalykai. Pavyzdžiui, natūralizmo srovė rūpinasi žmogaus socialogiškomis sąlygomis. Simbolizme matome pamėgimą egzotiškumo. Objektivos realybės fragmentus regime futurizme ir konstruktyvizme, o pasąmonės srauto formą — siurrealizme.

Prieš modernizmo epochą turėjome tik keistuolius, ekscentri-

kus, kaip Šekspyrą, Stendalį, Balzacą. Prie ekscentriškumo dabar prisideda šaltas, statiškas pasaulio iškrypimo vaizdavimas. Šie vaizdai aprašomi su šaltu smagumu ir narstomi dažniausiai savotiški iškrypimai, gan nenormalūs žmonės šių dienų rašytojų — Kafkos, Joyce, Faulkner, Becket ir kt. — raštuose. Neriamai ir psichiniui ligų — psichopatologinius atvejus (Faulknerio kvailiukas) ar į žemiausios žmogaus stadijos vaizdavimą (Becketo natūralizmas). Atrodo, jog modernizme vyrauja natūralizmas, psichopatologija, ir ne forma yra čia svarbiausias modernumo bruožas. Kas šių dviejų dalykų negėsta, tas negali pakęsti ir paties modernumo, nes natūralizmas parodo negražią žmogaus pusę, o psichopatologija — jo negražius dvasios užkulius. Ir kas iš mūsų tai mėgsta matyti? Todėl ir užmerkiame akis.

Kafkos "Proceso" herojus, vedamas egzekucijon, prisimena, kaip prie musiaudžio prilipusios musės tiek plaka sparnais, jog išitrauko ir susilaužo savo plonytes kojeles... Joyce aprašo negražius žmogaus užkulius srautu. Becketas parodo vaikata senį su visa jo natūra, Faulkneris atveda idiotą ir t. t. Yra galvojančių, kad tokiu būdu modernistas išreiškia savo nepasitenkinimą nūdiene žmogaus padėtimi "condition humaine", kad jis taip išreiškia savo ideologiją. Bet toks jų "message" yra labai sunku išgirsti pro iškrypėlių lūpas ar pamatyti natūralistiškam purve, jei kas to skaitytojui neparodo pirštu.

Aplamai modernistų "credo", "message" ir šūkių yra taip gudriai paslėpti, kad tik specialistai gali juos išsifruoti. Ar jie slepia tai dėl baimės, bet gal dėl hermetiškos modernaus meno charakteristikos. Dėl misterijos. Vakaruose neatrodo, kad Becketas, Faulkneris ar kiti bijojo, jog kas atras, ką jie norėjo pasakyti. Gal

(Naukšta 1 3 gal.)

DIDELIO POLITIKO BIOGRAFIJA FILOSOFINIAM TRAKTATE

J. JAKSTAS

Brunonas Bušackis, RADVILA JUODASIS. Patriotas ir protestantas. Biografija. Devenų Kultūrinio fondo leidinys. Nr. 1. Chicago, 1977m. Viršelis dail. Vytauto Igno (medžio raizynas). Spaudė M. Morkūno spaustuve Chicagoje. Knyga 264 psl., kainą 5 dol., gaunama ir "Drauge".

I Lietuvos istorijoje XVI a. buvo permainingas laikas. Dviejų šimtų metų Lietuva, susidariusi po vadinamos Krėvos unijos, kuro krūščiūnė tik vegetavo šalia dar vis stiprios pagonybės, sulaukė naujo impulso iš kilusios reformacijos. Jos poveikyje ji pasuko nauja kryptimi ir ėmė formuotis katalikiškoji Lietuva, kočia ji buvo iki paskutinių laikų. Tame pat XVI a. kito ir Lietuvos politinė buitis (Liublino unija), ekonominis — visuomeninis gyvenimas (Valakų reforma). Kito ir valstybinė struktūra. Atsirado vaivadijos, pavietai su jų seimeliais, teismai, Vyriausiasis tribunolas. Labiausiai veikė XVI a. Lietuva tarptautinio masto sąjūdis, reformacija ir Maskvos agresija.

Šiame lemtingame, pereinaname laikotarpyje Lietuva turėjo didelį vadą, valstybininką ir kultūrinį — tikią reformatorių Mikalojų Radvilą Juodąjį (1515 — 1565). Nors jis perėmė minėtus mūsų istorijos veikaluose, ypačiai ryšius su reformacijos plitimu, tačiau iki šiol nebuvo mūsų istoriografijoje jam skirtos studijos. Šia spraga užpildė ne koks specialiai išimokslinę istoriką, bet Lietuvoje teisės mokslus išėjęs Brunonas Bušackis, parušdamas minėtą biografine studija.

Studija išleista, praslinkus dešimčiai metų po autoriaus mirties, naujai įsteigto Devenų kultūrinio fondo pirmuoju leidiniu numeriu.

II

Kaip autorius studijos baigiamajame žodyje paaiskino, jis "šiam biografiniam bandymui medžiagą pradėjo rinkti ir grupuoti", dar būdamas studentu Kauno universitete. Ji, tada "neortodoksiškai galvojančių ir humanistiškai bei liberališkai nusiteikusių protestantų su neiškiomis simpatijomis socializmui, itin žavė-

jo Juodojo kanclerio (Radvilos) figūra". Pagal autoriaus prisipažinimą galima spręsti, kad jo igimta bei paveldėta pasaulėžiūra ant protestantizmo pagrindo vedė jį į praeitį. Praeityje jis surado jo pasaulėžiūrai artimą sąjūdį — arizonizmą ar socinjonizmą. Ir štai tą sektą jis susiedino su Radvilos asmenybe. Tad Radvila patraukė autoriaus dėmesį pirmiausia ne kaip didelis Lietuvos politikas, kuo jis paprastai laikomas, bet kaip autoriui artimo sąjūdžio, bent gyvenimo pabaigoje, šalininkas. Monografija ir turi tą joje vaizduojamojo didvyrio pasaulėžiūros žymę. Kai autoriui parūpo pirmiausia Radvilos pasaulėžiūra, tai jis į tai kreipė labiausia dėmesį ir veikalą pramišė teologiniais — filosofiniais samprotavimais. Vienuose poskyriuose jų daugiau, kituose mažiau. Bet jie pribarstyti visame veikle. Perėmė filosofinius traktatus ant istorinio pagrindo yra monografijos baigiamasis žodis. Teologinės bei filosofinės intarpas visoje studijoje ir baigiamasis žodis rodo autorių buvus kontempliatyvinę prigimtį žmogui, filosofijos mylėtoją ir josios studioją.

III

Pagrindė B. Bušackio darbas yra biografija, kur vaizduojamas jo pasirinkto didvyrio gyvenimas nuo gimimo iki mirties. Kaip monografijos paantraštės žodžiai "patrijotas ir protestantas" sako, autorius turėjo mintį pavaizduoti Radvilą dviem aspektais: patriotizmo ir protestantizmo. Tačiau faktiškai rašydamas nesilaikė jų rėmuose. Jis rašė biografiją iš daug platesnės perspektyvos. Autorius istatė jį į visą Lietuvos Didžiąją Kunigaikštiją ir padarė jos vadu. Be to, užgriebė to laiko Vakarų ir Rytų Europos istoriją. Bušackio monografija patvirtino neneigintą istorinę tiesą, kad lietuvių tauta ir valstybė buvo įsiterpusi tarp Rytų ir Vakarų. Vakarinis savo kilmės reformacinis sąjūdis traukė Lietuvą į Vakarų. O pakilusi Maskvos grėsmė kreipė į Rytus. Bušackio vaizduojamas Lietuvos vadas ir politikavo abiem frontais.

Biografija, atrodo, ilgų metų darbas. Autorius rašė ją, plačiai

Vytautas Ignas Mikalojus Radvila Juodasis (medžio raizynas)

apsiskaitęs, daug medžiagos priziūręs. Biografija tiesiog perkrauta medžiagos gausa. Paties monografijos didvyrio gyvenimo kelias vietomis tiesiog dingsta tarp daugybės faktų, faktelių. Teikiama diduomenės vardų gausybė, ju giminystės ryšių narpliojimas teikia skaitytojui tiesiog kaleidoskopiską turinio vaizdą. Jis net trūkdo sekti pagrindinio monografijos asmens gyvenimo kelią. Smulkmenos, kurios galėjo būti apšviestos, nustelbia veikalo vedamąsias linijas.

Kai veikalas prikimstas nesmingų smulkmenų, tai kai kurių poskyrių antraštės (jų tarpe kelios itin išradingos) neatitinka jų turinio. Imkime, pvz., kad ir trečio skyriaus pirmą paantraštę "Kova su Varnijos vyskupu Stanislovu Hozijumi". Iš paantraštės pavadinimo skaitytojas lauktų protestantų vadovo Radvilos ir didelio katalikybės gynėjo Varnijos vyskupo Hozijaus susikirtimo. Bet poskyryje kuo mažiau siesiai apie tai kalbama. Jame kalbama apie Radvilos paskyrimą kancleriu, apie įvykius Prancūzijoje ir Vokietijoje, apie Radvilą ir "Mykolą Lietuvį", apie įvykius lenkų bažnyčioje, kur ir Hozijaus žymi veikla paminėta. Bet

jokios kovos tarp Radvilos ir Hozijaus nežiūrima. Tad antraštė sau, turinys sau. Arba paimekime kitą tiesiog sensacingą poskyrio antraštę "Roma ir Maskva" (ji primena žinomame Ramono romane tezę: Roma ar Maskva). Čia visai trumpai užsimintas, tiesa, labai mažai žinomas faktas, kad Maskvos caras prašė popiežiaus atsiųsti jam karališką karūną. Dar užsimenamas suvažiavimas Dancige, ir toliau didžiausią poskyrio dalį pripildo išsamus pasakojimas apie trečias Zygimanto Augusto ir Austrijos princesės vedības. Vadimasi, vėl poskyrio antraštė neatitinka turinio.

Is viso, veikalas pripildytas smulknių, pagrindiniams jo turiniui nebūtinų dalykų. Tuo tarpu stambesnės temos, kuriomis būtų dėstomi iškilieji Radvilos darbai ir žygiai, neišryškintos kaip reikiant. Čia pat reikia padaryti išimtį ir pabrėžti vieną stambią Radvilos veiklos temą, kuriai skirtas išitas ketvirtas skyrius "Judasis riteris — Baltijos avangardė". Nors einama prie temos aplinkiniais keliais, tačiau poskyryje "Pabaltijo vienijotjas" susikoncentruojama ties ja. Čia autorius nuosekliai, tikrai istoriškai išdėsto didelį Radvilos politi-

nį užmoji — Livonijos prijungimą prie Lietuvos. Šia proga sugeru istoriniu pagrindu autorius pakritikuoja ir Landsbergio dramą "Vėjai gluosniuose", sukurta šv. Kazimiero jubilėjaus proga (157 p. ir t.).

IV

Veikalas parašytas protestanto autoriaus ir protestantizmo pozicijū. Jame nepaisoma rimtos protestantizmo priešpriešos — katalikybės. Jei ji kur ir paliečiama, tai aple ją, kaip ir jos atstovus, pvz., apie popiežiaus nuncijus Lippomani ir Possevino, vis kritiškai atsiliepiama. Kai katalikybė beveik ignoruojama, tai nebuvo reikalo kelti klausimo, kodėl kanclerio įsivartas kalvinizmas greitai paplito Lietuvoje. Kai greitai paplito, tai trumpu laiku ir žlugo, nusmektas po Tridento susirinkimo suaktyvėjusios katalikybės. Ar iš to neseka išvada, kad kalvinizmas nebuvo Lietuvoje įleides gilesnių šaknų? Taip, atrodo, galvojo ir autorius, tik to onkrečiais argumentais nepagrindė. Tačiau V skyriuje, 3 poskyryje jis kalba bendrybėmis apie reformacijos nepasisekimą ir metaforiška fraze nusako jo priežastį: "Reformacija Lietuvoje, Radvilos globojama, buvo išleptas vaikas, neužgrūditas gyvenimo smūgiams, o pats Radvila su savo nekankantumu pasiekti jos pernelgį ankstyvo žydėjimo panašų į vaiką, kuris bando per jėgą praskleisti užsimezgsų žiedą" (228 p.).

Autorius prikabino Radvilai paantraštėje pažymėtą patrioto ženklą. Jis įžiūri net Radvilos separatizmą santykiuose su lenkais ir Pabaltijo gyvenime nuo Maskvos caro. Autoriaus galvosena šiuo atveju neistoriška. Is tikrųjų Radvilos Juodojo, kaip daugumos ano meto didikų, patriotizmas buvo valstybinis, bet ne tautinis. Jiems Lietuvos Didžioji Kunigaikštija buvo valstybės sąjungoje su Lenkija. Jie gyne jos valstybingumą. Šiup Radvila buvo akulturizavęs lenkas, "natione plonus". Tai rodo jo pastangos išleisti labai brangią lenkišką Brastos Bibliją. Panašiai apie Radvilos tautiškumą kalba ir sovietinės Lietuvos istorikė Ingė Lukšaitė: "Mikalojus Radvila Juodasis, kovodamas už Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos suverenumą bei integralumą (atsiė, valstybingumą — J. J.), kalbos dalykų nesiejo su valstybės reikalais, kitaip sakant, tautiškumo ir valstybingumo sąvokos nebuvo sėdianamos" (Zr. Lietuvių kalba reformaciniame judėjime XVII a. Vilnius 1970, 10 p.).

Bušackio monografija yra labai savaimingas biografinis kūrinys. Jame ne tiek dėstomas asmens gyvenimas ir jo veikla, kaip biografijose įprasta, kiek jis svarstomas. Ir svarstomas plačiai ir giliai. Matyt, autorius būta linkusio ir gebėjusio kontempliuoti, galvoti gyvenimiškais klausimais (Vokiečiai tokio tipo žmonėms tur terminą "geistreich"). Jis buvo daugiau filosofas kaip istorikas ir jam labiau rūpėjo įvykių prasmę aiškinti kaip juos dėstyti. Tad jis ir parašė neįprastą biografinį veikalą — originalų inasą į mūsų istoriografiją.

Vytautas Ignas

Taika (medžio raizynas)

Manigirdas Motekaitis su Chicagos Filharmonijos orkestru

Pokalbis su pianistu, išskirtiniam koncertui artėjant

Prieš ketverius metus Chicagoje gyvenančių muzikų grupė nusprendė susiburti į organizaciją, pavadintą Chicago Philharmonic Society, kurios pagrindinis tikslas būtų sutelkti iš įvairių šaltinių lėšų, kad jomis būtų galima išlaikyti mūsų mieste antrą simfoninį orkestrą. Jų nuomone, tokiam didmiestyje kaip Chicago ir antrasis profesionalinis orkestras yra būtina reikalingas, norint užpildyti visą eilę muzikinės veiklos spragų, kurių vienas, nors ir pirmieji kokybės, Chicago Simfonijos orkestro prie geriausių norų negali. Paaiškėjo, kad Chicagoje ir apylinkėse gyvena gana daug profesionaliai išlavintų muzikų, kuriems perdaug retai pasitaiko progų pasirodyti su savo menu ir taip toliau tobulėti. Be to, čia yra didelės masės klausytojų, kuriems Chicago Simfoninio koncertai yra sunkokai prieinami dėl atstumų ir dažnai net dėl bilietų stokos bei aukštos jų kainos. Todėl iniciatoriai, surinkę pastoviai nedirbančių kvalifikuotų muzikų būrį, nusprendė suorganizuoti kompetentingą simfoninį orkestrą, kuris ruoštų rimtos muzikos koncertus ne tik pačiame mieste, bet ir įvairiuose priemiestuose bei kitose Illinois valstijos vietovėse. Jie groja viešose patalpose, mokyklose ir visur, kur atsiranda pakankamai publikos.

Prieš ketverius metus Chicagoje gyvenančių muzikų grupė nusprendė susiburti į organizaciją, pavadintą Chicago Philharmonic Society, kurios pagrindinis tikslas būtų sutelkti iš įvairių šaltinių lėšų, kad jomis būtų galima išlaikyti mūsų mieste antrą simfoninį orkestrą. Jų nuomone, tokiam didmiestyje kaip Chicago ir antrasis profesionalinis orkestras yra būtina reikalingas, norint užpildyti visą eilę muzikinės veiklos spragų, kurių vienas, nors ir pirmieji kokybės, Chicago Simfonijos orkestro prie geriausių norų negali. Paaiškėjo, kad Chicagoje ir apylinkėse gyvena gana daug profesionaliai išlavintų muzikų, kuriems perdaug retai pasitaiko progų pasirodyti su savo menu ir taip toliau tobulėti. Be to, čia yra didelės masės klausytojų, kuriems Chicago Simfoninio koncertai yra sunkokai prieinami dėl atstumų ir dažnai net dėl bilietų stokos bei aukštos jų kainos. Todėl iniciatoriai, surinkę pastoviai nedirbančių kvalifikuotų muzikų būrį, nusprendė suorganizuoti kompetentingą simfoninį orkestrą, kuris ruoštų rimtos muzikos koncertus ne tik pačiame mieste, bet ir įvairiuose priemiestuose bei kitose Illinois valstijos vietovėse. Jie groja viešose patalpose, mokyklose ir visur, kur atsiranda pakankamai publikos.

Sia retokai pasitaikanti proga pagerbtą pianistą paprašėme painformuoti "Draugo" skaitytojus apie tokį jo karjeroje svarbų įvyki, atsakant į keletą mus dominančių klausimų.

— Kaip jums teko susidurti su šio orkestro vadovais ir kas privedė prie jūsų pakvietimo šio koncertu solistu?

— Prieš dvejus metus Jaunimo centre akompanavau solistes Praurimės Ragienės rečitaliui, kuriame dirigentas Fred Lewis atliko fleitos partiją Schuberto kūrinyje "Piemenukas ant uolos". Po to netrukus jis pakvietė mane akompanuoti vienam instrumentalistų koncertui. Šios vasaros pabaigoje įsiai atvyko su dviem Philharmonia orkestro vadovais į mano studiją, išklaušė mane ir pakvietė solistu jų koncerte Auditorium teatre.

— Ką atliksite šiame koncerte? Kada paruošėte šį veikalą ir

Manigirdas Motekaitis (1977)

Nuotr. Paul Studio

ar esate ji jau kitur skambinęs?

— Skambinsiu Mozarto 21-ąjį koncertą (K.467) fortepionu solo su orkestru, kurį diriguos pats Fred Lewis. Man jis yra naujas kūrinys, išmokau tik pakviestas — prieš keturis mėnesius. Dar niekur viešai jo neskambinau.

— Chicagoje lietuviams esate žinomas kaip rimto lygio pianistas ir solistų akompaniatorius. Kokių esate turėjęs žymesnių pianistų pasirodymų?

— Esu turėjęs septynis savarankiškus rečitalius — Chicagoje, Bostone, Detroito ir Los Ange-

les. Taip pat esu skambinęs, kaip solistas, su simfoniniais orkestrais Cerepnino "Fantasy", Prokofjevo Trečiąjį Koncertą ir Chicagos NBC televizijos "Artist's Showcase" programoj.

— Kaip vertinate savo meninio darbo sąlygas lietuviškojoje Chicagoje? Kokie būtų jūsų patarimai ar pageidavimai joms pagerinti; ir aplamai mūsų lietuviškajam muzikos gyvenimui pagerinti bei pakelti?

— Vertinu tai, kad lietuviai yra sudarę man daug progų pasirodyti, nors iš to pragyventi ir negaliu. Dažnai net nuostolių apturiu. Besiruojant, tenka atsakyti pelinešnių darbų, kad būtų laiko koncertams tinkamai pasiruošti. Jei nereikėtų praleisti tiek daug laiko, užsidirbant pragyvenimui, esu tikras, kad sugebėčiau daugiau išsitobulinti savo mene. Būtų tikrai malonu, jei mūsų organizacijos galėtų parūpinti kuo daugiau progų tinkamai atlyginamiems pasirodymams. Tai būtų geriausia finansinė bei moralinė parama.

Mūsų muzikinis gyvenimas yra gana gyvas, nors ekonominės sąlygos, nepasiryžimas bei išsiblaškymas pašalinuos darbus daugeliui mūsų muzikų trukdo iškilni ir rimtesnį profesinį lygį. Esu nuomonės, kad visi menininkai privalo visą gyvenimą stengtis lavintis ir tobulėti savo specialybėse. Tik tokiu būdu mūsų meninė vertė galės augti ir klestėti.

Algis Šimkus

Nuomonės ir pastabos.

Apie P. Melniko psichologinį romaną

Nauji kūriniai, išleisti JAV bėse, Australiją pasiekė už gero pusmečio, taigi tik prieš porą mėnesių perskaičiau rašytojo Petro Melniko psichologinį romaną "Debesys ir properšos".

Rašytojo P. Naujokaičio recenzija, pavadinta "Literatūrinis Melniko debiutas", atspausdinta "Tėviškės Ziburių" 35-tame numeryje, pradėjus skaityti su didžiausiu susidomėjimu, o ją perskačius, susidomėjimą pakaitė didžiausiu nustebimo jausmas. Recenzija tokia negatyvi, kad į mintis brukta brokūs klausimas: nesupratimas ar asmeniškumas?

Ziauriai neteisinga recenzento straipsnio pabaiga, teigianti, kad rašytojo Petro Melniko debiutas didesniu vilčių neteikia, pasakant mane imtis plunksnos ir išsakyti mintis, kurios jau seniai mane kamavo.

Mano manymu, išvijos beletristų grupę sudaro dvi skirtingos kartos: rašytojai, kurie dar Nepriklausomoje Lietuvoje buvo rašytojai, kelių veikalų autoriai, ir tie, kurie tik išvijoje pradėjo rašyti su savo raštais. Pirmąją grupę pavadinau beletristais — veteranais, o antrąją — naujoviskais beletristais.

Naujoviskieji beletristai pasitraukė iš Lietuvos dar jauni, gal tik su kokia noveliuke pasirodė periodikoje, bet pilni svajonių, vilčių ir siekimų. Jie lavinosi svetimuose kraštuose, skirtingu keliu ir vertybių pasaulyje; jie lavinosi svetima kalba. Nėra jokios abejonės, kad tai turėjo lemiamos įtakos vidutiniam naujo-

viško beletristo pasauliui — tas atsispaudė jo kūryboje.

"Debesys ir properšas" perskaičius, tučiuojau aiškų, kad P. Melnikas, kaip ir kiti naujoviskieji beletristai, dėl aukščiausių mirties priežasčių, yra anglosakų literatūros itakojas.

Šiuo metu anglosakų literatūroje jaučiamas stiprus psichologizmo ir stiliaus atžvilgiu. Beletristai — veteranai ypatingai dėmesį skiria veikalui ar novelės struktūrai, įremindami ją į stiprius varžtus. Veikalo ar novelės pradžia būna blanki, dažniausiai koks nors nuobodus smulkmenų pasakojimas. Vėliau fabula stiprinama įvairių idomusių atsitikimų pagalba, iki pasiekia kulminacinį tašką, o pabaiga vėl blanki.

Beletristai — veteranai yra svarbu savo mintis perduoti tiesiogiai. Jo personažai yra daugiau marionetės, negu gyvi žmonės. Perskaičius taip parašytus veikalus, atmintyje lieka tik paties rašytojo silueta, jo raštų personažai absoliučiai blankūs.

Beletristas Petras Melnikas savo kūrybinį uždavinį mato visai kitoje švietose. "Debesys ir properšos" jis save išjungia, išjaučia ir Leone Rėvos — lietuvių švietos ir Leone Rėvos — lietuvių švietos dalis, ir visame veikalė skaitytojui netenka "užtikti" pa-

ties autorius minčių. "Debesys ir properšos" yra įdomi knyga dėl autoriaus kūrybinio, psichologinio, nuotaiškos, vientisumo ir stiliaus atžvilgiais.

Sakysim, recenzentas P. Naujokaitis "Debesys ir properšas" instinktyviai pavadina autobiografiniu romanu. Tai atsitiko todėl, kad veikalo autorius taip ištikimai atskleidė savo pagrindinio veikėjo sielos vidų. Visame veikalė Leonas Rėva yra gyvas žmogus — skaitytojas pergyvena kartu su juo atveio dalį svetimame krašte.

Stebiuos, kad recenzentas priekaištuoja dėl Grazianos ir Mario. Grazianos vidinis gyvenimas nelieka skaitytojui mišle. Graziana yra tipiška neeilinė gražuolė. Dažniausiai jos būna išvedamos iš pusiausvyros dėl per didelio vyro susidomėjimo jomis. Graziana nėra aukšto išsilavinimo. Veikalo autorius ryškiai perduoda skaitytojui Grazianos jausmus Leone atžvilgiu, prieš ištiekant: jai skyrė pasimatymą keli vyrai, bet ji pati nesuprasdama kodėl, pasirinko Leoną. Gal būt galima autoriumi prikišti, kad jis kieno nors lūpomis neįsėdė mūsų dienu skaitytojui, ypač blogos ekonominės būklės Italijoje, II-am pasauliniam karui praūžus. Dabartinė mūsų karta yra absoliučiai aiški, kodėl Graziana mylėdama savo tėvynę, išvyko su Leonu į Ameriką. Graziana mūsų literatūroje liks ryškus gražios italės tipas. Ji yra gyvenimiška: su geromis būdo savybėmis ir ydomis. Rašytojas P. Melnikas ypač girtinas už sugebėjimą visame veikalė Grazianą atvaizduoti tipiška itale. Jos išsilyginimas ir Mario psichologikai pagrįstas visu šimtu procentų: ji yra labai graži, lengvo būdo, žais-

minga. Leonas, grumdamsis su gigantiška ateivio nedalia, yra nuvargęs fiziškai ir dvasiškai.

Mario yra tipiškas donžuanas. Leono ir Mario pasikalbėjimas psichologiškai pagrįstas, nes Leono siela sujaukta, sunkaus gyvenimo sutrypta. Mario bandymas švelniai reikalą sutvarkyti yra tipiškas donžuanui, nes tokie tipeliai bijo piktų susirėmimų. Leonas yra inteligentiškas, protingas, nejaugi recenzentas norėtų, kad jis pradėtų Mariui antausius skaldyti?

Renzo, Hermanas ir Kruegeris, kaip šalutiniai personažai, atvaizduoti Leono vidinio gyvenimo išryškiniui, taigpi vykę. Vienintelį priekaištą galima autoriumi padaryti dėl jo draugų lietuvių: jie per daug schematiški.

Antras, ypač stiprus P. Melniko, kaip beletristo, bruožas — sugebėjimas įveikala įlieti nuotaišką, kurią perteikia Leono Rėvos mintys. Skaityt "Debesys ir properšas", gyvai prisimena anų laikų mūsų, "Dievo paukštelius", kelinon į svetimą kraštą. Mums visiems, svetimame krašte užsidirbant pragyvenimą, teko sukurti daug tokių "hermanų" ir "kruegerių", kurie mėgo išbandyti ant ateivių savo sadistinius polinkius.

Recenzentas sako, kad "išskūrimo problemos, neįprastas darbas fabrikuose mūsų išvijos literatūroje jau yra smulkiai permaltas, nutrintas, nuzulintas". Jis paminė rašytoją V. Alantą (beletristą — veteraną), kuris atveio darbą fabrikuose daug išpuodingiau pavaizdavęs. Norėčiau atkreipti P. Naujokaičio dėmesį, kad V. Alanto ir P. Melniko negalima lyginti, nes jų kūrimo būdai visiškai skirtingi. Rašytojas V. Alantatas darbą fabrikoje aprašė grynai realistiškai, tarsi nuo-

šaliai stovėdamas ir į savo veikėjų lūpas įdėdamas savo mintis ir žodžius. Rašytojas P. Melnikas aprašė darbą fabrikoje tik tiek, kiek tai buvo reikalinga parodyti Leono pergyvenimus, parodyti tam tikras jo būdų savybes ir pabrėžti, kad įvairūs nemalonių darbavietėse, bausis fizinis nuovargis, neįėjimai atsiliepi į jo šeimos gyvenimą.

Daugelis mūsų beletristų galėtų pasimokyti iš kūrėjo P. Melniko vientisumo veikale ir atskiruose personazuose. Veikalo fabulka plaukia sklandžiai, nesudrumsnata nuobodžiais, nereikšmingais nukrypimais. Personažai vienas nuo kito skirtingi. Leono būdas yra tvirtas, bet šiek tiek neurotiškas: nuo pradžių iki veikalo pabaigos visa tai išlaikyta. Graziana tipiška itale: ryškiai atsispaudė lengvumas, tačiau žaismingumas. Lengvo būdo žmonės lengvai pristatko prie to, ką jiems gyvenimas "pakūša". Veikalo pabaigoje jos pasilikimas su Leonu, puikiai derinasi su jos būdu.

Rašytojas P. Melnikas mėgsta trumpą, neperkrautą sakinį — jo stilius lengvas, lakus. Nesutinku su recenzentu, kad "Debesys ir properšas" stilius laikraštiniškas. Šiais laikais visose literatūrose yra posūkis į lengvą, neperkrautą stilių.

Recenzentas ypač stipriai P. Melniką "pataršo" dėl stiliaus nesklaidumo. Tiesa, kai kurie sakiniai dėl per didelio trumpumo dvelkia nesklaidumu, bet čia pat norėčiau atkreipti rašytojo P. Naujokaičio dėmesį, kad beletristai — veteranai stiliaus atžvilgiu taip pat užsitarauja priekaištų. Beletristų — veteranų stilius yra "atgyvenęs", nes sunkūs, perkrautas, sakiniai periodi-

(Nukeita 15 psl.)

Kertinė paraštė

(Atkelta iš 1 psl.)

paslaptinumu ir misterija dangstas savo modernų kūrinių menininkas to ir nori vien dėl estetinių priežasčių? Mene šiandien neduodama pirštu, kaip seniau, didaktiškai i morale, bet paliekama skaitytojo išminčiai ir fantazijai visa nuspręsti, ką rašytojas norėjo pasakyti?

Yra ir daugiau antraeilės reikšmės žymų moderniam mene, kurios mūsų gal ir nepatenkina. Tai baimė parenti rasti ir baimės psichozė (Angst). Dar būtų Prousto laiko disintegracija, kuri veda į knygas su žmogaus disintegracija. Ir D-vo klausimas moderniuose raštuose yra neiš-

kus, miglotas ir neapibrėžtas. Jaučiama, kad herojus laukia kažkoks išganymo pasaulyje be Dievo, garbindamas tuštumą, kurią paliko Dievas, neva pasitraukdamas iš šio šimtmečio.

Tad ko įieškotina moderniam mene? Geriausia neįieškoti to, ko nėra. Neduoti perdėtos reikšmės neesminiams dalykams. Menas ir šiandien dar nėra mokslas. Menas tik neišsamiams šaltinis, įvairiais būdais valdijantis tą patį žmogų, jo "la condition humaine", bet vis giliau ir giliau, staidydams mums daugelį klausimų, išjudindamas mus iš letargijos, o atsakymus palikdamas išspręsti sociologams, filosofams, teologams ir psichiatrams.

P. Men.

DR. ANNA BALIJUNAS
AKTŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
2358 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akimės ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurģija
449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Jei neatidėjęs, skambinti 574-8008
*Tima ligonius pagal susitarimą

DR. VL. BLAZYS
PLAUCIŲ IR VIDAUŠ LIGOS
Marquette Medical Center
6133 So. Kedzie Avenue
Val. pirm., antr. ir ketvirt. 6 iki 7:30 val. vakar.
Šeštad. nuo 1 iki 3 val.
Fagal susitarima.
Ofiso telefonas WA 5-3070
Resid. tel. WAlbrook 5-3048

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
VAL.: pirm., antr., ketv. ir penkt. 1:00-5:00 val. popiet. treč. ir šešt. tik susitarima.

DR. ANS. Rudoko kabineta perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2708 West 51st Street
Tel. — GE 6-2400
Val. pagal susitarimą: pirmad. 10:00-1:00 ir 7-9:00; antr. ir penkt. 10-4; šeštad. 10-3 val.

DR. W. E. DEKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Specialybė — Nervų ir Emocijų ligos
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą
Resid. tel. — GI 8-6573

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERKA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIJA
6133 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatidėjęs skambinti: MI 2-0061.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — BE 3-5893
Specialybė Aktų ligos
3907 West 106rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKSEVICIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
2856 West 63rd Street
Pirmad., antr., ketvirt., ir penkt. nuo 12 iki 3 val. ir nuo 6 iki 8 val. vak. Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

DR. K. A. JUCAS
DERMATOLOGIA — CHIRURGIJA
8114 No. Western Avenue
1802 No. Western Avenue
Tel. atskamona 12 valandų
628-4441 — 681-4605

DR. FERD. VYT. KAUNAS
Jaukios ir buto tel. 682-1381
BERNDROJI MEDICINA
1407 So. 46th Court, Cicero, Ill.
Kamien 10-12 ir 4-7
Iškyrus trečią ir šeštą.

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIUS 2-4156
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1448 So. 50th Ave. Cicero
Kamien 1-3 val. ir 4-8 val. vak.
Iškyrus trečią ir šeštą.
Šeštadienis 12 iki 4 val. popiet.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUN
Lietuvių gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet. ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Valandos: Kamien nuo 10 val. rytė iki 1 val. popiet.
Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-8801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas).
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. 10-4 v. p. p. Tik susitarima.

OPTICAL STUDIO
VIOLETA KARASALTE
7051 So. Washnaw — Tel. 778-6706
Pritaikomi akiniai pagal gydytojo receptus.
Didelis akinių rėmų pasirinkimas
Val.: pirm., antr., penkt. 10-5:30
Ketv. 1-5 v. vak. Šešt. 10-4 v. p. p.
Trečiądieniais uždaryta.

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKTŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 No. WABASH AVE.
4200 NO. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaikomi akiniai ir "Contact lenses".
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, POSLES IR PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr., nuo 1-4 popiet. ir ketv. nuo 5-7 vakar.
Ofiso tel. 776-2890, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso telefonas RE 5-4410
Residencijos telefonas GE 6-6011
Ofiso val.: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 1:00 iki 3:00 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir moterų ligos
Ofisai ir rez. 2653 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1233
Ofiso val.: pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 1-4 val. ir 6-9 v. vak. Šešt. 2-4 p. p. ir kitu laiku susitarima.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6100
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penktad. 1-5 ir 6-7 — 8 anksčiau susitarima.

Tel. ofiso PR 6-6446
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Valandos: 1-6 val. popiet.
Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 588-3106; namų 628-4888
DR. PETRAS ŽLJORA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6234 So. Narragansett Avenue
Val. pirm., antr. ir penkt.: 3-7
Šeštadienis pagal susitarimą

Kazimieras Barėnas — sukaktuvininkas

Rašytojas Kazimieras Barėnas yra gimęs 1907 metais gruodžio mėn. 30 dieną. Žmogaus gyvenime ir gerai, ir blogai gimti, galima sakyti, ant senųjų ir naujųjų metų ribos. Kol jaunas, džiaugiesi nepalaukęs, bent poros dienų, tada būtum jau vieneriais metais jaunesnis, o taip nori būti vyresnis. Vyresniame amžiuje jau liūsti pasiskubinęs, nes mažai betūko, jog savo datoje būtum iš karto vieneriais metais jaunesnis. Ant tokio džiaugsmo ir liūdesio slenkščio ir gimė rašytojas Kazimieras Barėnas — gruodžio 30 dieną.

Taigi šiomet — 1977 metais — minime jo 70 metų sukaktį. Sukaktuvininkas šiuo metu gyvena Anglijos sostinėje ir toli gražu nemano pasitraukti iš literatūrinio darbo pensijon. Jo gyvenimo kelią, skaitytojas lengvai gali susirasti enciklopedijose ir visuotinėse ar tam tikro laikotarpio lietuvių literatūros istorijose. Čia prisimintina gal tik tiek, kad Kazimieras Barėnas ir rašytojas yra išėjęs iš po Lindės-Dobilo rankos, kuri Panevėžio gimnazijoje nepriklausomybės laikais literatūrai nuteikdavo ir palenkėdavo ne vieną tos gimnazijos auklėtinį. Lindė-Dobilą už tai šiltai prisimena ne vien panevėžiečiai, o visi išeivijos ir okupuotos Lietuvos kultūrininkai ne tik savo tarpe, bet ir viešai spaudoje. Gal ir už rašytoją Barėną gera dalimi turėtume pasakyti acū Lindėi-Dobilui.

Tačiau gimnazistiskame amžiuje su savo knygomis Kazimieras Barėnas nesiskubino. Pirmoji jo knyga buvo novelių rinkinys, išleistas tik 1953 m. Knygos vardas „Giedra visad grįžta“. Ant rasis novelių pluoštas knygoje „Karališka diena“ buvo paskelbtas 1957 m. Abiejose knygose vaizduojama dar paliktojo krašto nepamištama buitis. Vėlesnėse K. Barėno knygose temos ir vaizduojamoji aplinka bei žmėnės keitėsi, tačiau geriausiose savo literatūros bruožuose rašytojas paliko ištikimas tam mūsų prozos keliui, kurį nubrėžė Žemaitė, Aišbė, Vaižgantas, Krėvė ir kt., ištikimi daugiau realistiniam žmogaus ir pasaulio vaizdavimui, nesivaikė savo meto kraštutinių avangardų bei eksperimentų. Tai nereikšia, kad šitokio braižo kūryba reikėtų traktuoti kaip senstėlėjusią. Anaipol. Tik jos vertė pareina nuo to, kiek ji yra kūrybiškai individuali, ir šia prasme vis tiek nepakartojamai nauja. Atrodo, kad K. Barėno kūrybos pobūdį labai tiksliai sugriebė Rimvydas Šilbajoris, rašydamas apie tai knygoje „Lietuvių literatūra svetur“ (1968), kada reikėjo išvadas daryti dar tik iš pirmųjų dviejų Barėno novelių rinkinių, R. Šilbajoris ten sakė: „Kazimieras Barėnas ypač gerai supranta, kad reikia kasdienybės srovei duoti naują kryptį tam, kad ji pasidarytų įdomi. Turi būti kas nors ypatingo, koks nukrypimas nuo normos toje, ka dien nuo saulėtekio iki saulėlydžio besikartojančioje lietuviškoje kaimo buityje. Vienas žingsnis į šalį nuo tikrovės eigos sudaro kūrybinę įtampą, įveda mūsų į meno dimensiją. Tikrovės veidui pakeisti Barėnas pasirenka ne veiksmo fabulos, bet charakterizavimo priemonę. Beveik kiekvienoje jo apysakoj yra koks nors labai aiškiai iš kitų išsiskiriantis „siužetas“. Taigi žmogus yra pats svarbiausias K. Barėno taikiny. Išoriniam, psichologiniam ir giluminiam jo vaizdavimui barėnišku braižu skirtos ir visos kitos vėlesnės Kazimiero Barėno knygos. Čia turima minty jau išeivisko

Rašytojas Kazimieras Barėnas, kuriam š. m. gruodžio 30 d. suėjo 70 metų.

aplinkoj vaizduojami žmonės jo pasakojimų bei novelių knygoj „Atsiuktiniai susitikimai“ (1968), romano apimties ir pobūdžio knyga „Tūboto gaidžio metai“ (1969), 1971 m. išleista ir daugiau dvidešimties novelių į vieną vienumą sujungusi „Dvidešimt viena Veronika“. Visas šias knygas recenzentai įvertino pakankamai gerai. Kai kurios jų buvo net pabrėžtinai išskirtos ir premijuotos: „Tūboto gaidžio metai“ yra laimėję Vinco Krėvės vardo literatūrinę premiją, o „Dvidešimt viena Veronika“ yra apvainikuota Lietuvos rašytojų draugijos metine premija.

Kad premijos paskirtos vertai, liudija gausios ir teigiamos recenzijos periodinėje spaudoje. Štai apie „Tūboto gaidžio metus“ Vytautas A. Jonynas netrumpoje recenzijoje „Draugo“ kultūriniam priede (1970. V. 9), be kita ko, sakė: „Kas pakelia Tūboto gaidžio metus nuo žemės, tai Barėno nemeluota, sutramdyta meilė žmogui ir lyriko dovana. Autorius gerai valdo dialogą, bet nemažes-

niu saiko pajautimu sugeba perteikti gamtą, sukurti nuotaiką. Vietomis jo peizažai primena J. Giono gamtos aprašymus. Jis nevengia painių, gremėzdiškų sakinių, kai jam prireikia vidiniam monologe perteikti prislėgto, pavargusio žmogaus mintijimą. Bet skaitytojas nesuabejoja, kad tai Gasiūno, ne autoriaus mintys“. Liesdamas Barėno pasakojimo paprastumą ir stilių, V. A. Jonynas ten pat rašo: „Šis paprastumas, stiliaus savitvarda galbūt nebe nauji K. Barėno gerbėjams dalykai. Manytina, kad Tūboto gaidžio metai“ jų ratą dar praplės. Ne per dažniausiai susilaukiam knygų, iš kurių padvelkia mostas, žinojimas, ko norima, ir ko siekiama kūriniu pasakyti“. O Pranas Naujokaitis savo „Lietuvių literatūros istorijos“ ketvirtame tome, aptaręs „Dvidešimt viena Veronika“ ir apilai visa Barėno kūrybą, rašytojui skirtus šio tomo puslapius užbaigia šiaip: „K. Barėno sakiny — literatūrinis, skambus vaizdingas, bet neapkrautas puošmenimis. Tai nuosaikaus realisto kelias. Dėl ryškių meninių savybių „Dvidešimt viena Veronika“ laikytina iškilčiausia K. Barėno knyga. Savo penkiomis knygomis K. Barėnas atėjo į lietuvių išeivijos literatūrą kaip ryškus, sūbrėdęs beltristas. Svarbus yra ir jo redaktorius ir knygų leidėjas įnašas“.

Iš tikrųjų, šalia savo autentiškosios kūrybos visa ta Barėno literatūrinė — žurnalistinė veikla išeivijos literatūriniam — kultūriniam gyvenimui yra taipgi labai svarbi. Be trumpalaikių leidinių („Manchesterio Apygardos Žinios“, „Skersvėjis“, „Akiratis“), jis jau gana ilgą laiką redagavo, galima sakyti, vienintelį Europoje likusį, tikrą periodinį lietuvių laikraštį „Europos Lietuvi“. Išeivijos literatūrinio gyvenimo dabarčiai ir istorijai yra ir pasiliks labai reikšmingos jo redaguojamos „Pradalgės“. Tai literatūros almanachas — metraštis, kurio ligi šiol yra išėję devynios knygos. Labai parankinė, stambi, taipgi K. Barėno suredaguota lietuvių poezijos ir beltristikos antologija „Sauga derliaus“. Taipgi jis kurį laiką redagavo ir leido „Rinktinę“ — atrinktus iš mūsų periodinės spaudos įdomesnių kultūrinųjų straipsnių pluoštus. Jis taipgi savo darbu ir mintimi lemiamai prisidėjo prie labai pozityvios ir išliekančių knygų leidyklos „Nida“ užmojų. Net ir Anglijoje kasmet išleidžiamas nuplėšiamas sieni-

Arkadijus Vinokur

Mano mieste nė gyvos dvasios.
Lietus purkštava
Lyg ant ko supykęs.
Aš einu nustebęs, sušalęs
Ir basas,
Tylos gaudesiu iš namų išvytas.

Tik staiga gatvės gale
Zalia pieva sušydo visa.
Aš renku rasotas gėles
Ir jaučiu...
Tylūs žvilgsniai
Seka rankas.

Imki žiedą,
Imki ir tu!...
Ei, kur bėgat!...
Juk gėlės veltui!..

Vėl grįžtu į numirusį miestą,
Skaityuodams užrakintas duris,
Ir beldžiuos į jas lyg pakvaišęs,
Nors žinau, — neatidarys.

Po svetima padange,
Lietuje pasiklydęs,
Velkuosi šlapia gatve,
Rudeniu ant rankos pakibęs.

Krūtinę praveręs,
Parodžiau jam širdį,
O jis, šito tik laukęs,
Išspraudė į vida.

Taip ir bastausi...
Lietus tebelyje,
Ir glaudžiasi prie miesto
Debesys sustyrę.

Šmėklos vėją gaiduoja
Mėgančiomis gatvėmis.
Vėjas supykęs
Dar gausiau staugia
Ir verčia lyg mažas vaikas
Stambiomis ašaromis.
O tos, atsimušiosios
Kažką sapnuojančius langus,
Liejasi benamius girtuokliui
Už apykaklės!

nis kalendorius su gerai atrinktais pasiskaitymais yra paruošiamas K. Barėno. Taigi Barėnas, rašytojas, buvo ir yra kartu žmogus, neužsisklendęs vien tik savosios kūrybos puoselėjime, bet dirbęs ir tą kasdieninį, sakykume, rutininį, bet saviesiems labai prasmingą darbą. O kur dar jo, kaip vertėjo, duoklė. Lietuvių kalbon jo išversta: J. Steinbecko „Tarp pe-

ETT STEG TIL NUTT ETT HÅNDTAVET ILLUSTATIONER I STICKFORM

IKC-TEATER

Kagebanan
Sodra Teatris lilla scen

TORS DAG 29 SEPTEMBER 1977, kl. 19.30

SPARKE AV N. ARKADIJUS VINOKUR

PANTOMIM föreställning
Mimare **ARKADIJUS VINOKUR**

Arkadijus Vinokuro pantomimos spektaklių plakatas Svedijoje (Žiūr. 4 psl.)

Rūduo,
Susikišęs rankas už juostas,
Sėdi ant daugiaaukščio namo stogo
Ir juokiasi iš savo pokštų
Ir šaiposi iš nemiga susirgusio
Poeto veido...

Mintys sukas ratu naktimis,
Ar iškyla pažįstamas veidas,
Ar giriasi balsas...
Bet ryte vėl ateis praėitis
Ir išeis, susirinkusių viską į saujas.

Tu viena tarp bokalų
Išplėtusi akis,
Pasimetusi nuo girtos užesio.
Jei galėtum,
Užlietum visus
Savo liūdesio ašarom,
Tik kad ten, kampe,
Aš
Su atmintim begerias...

Kazys Bradūnas

Arkadijus Vinokur

Tikra pasaka

Susitiko kartą trys tetulės. Vienos vardas buvo Pasaka, kitos Tikrovė, o trečios Svajonė. Buvo šalta žiema, o tetulės susitiko gatvėje, viename mažame kaimelyje, vienoje didelėje valstybėje. Šita valstybė daug kartų didesnė negu ta, kurioje tu gyveni, bet tai ne Švedija ir ne Amerika... Aplamai — ne čia esmė. Aš juk pasakojau apie tetules. Tik pridėsiu, kad šitos valstybės prezidentas buvo Generolas ir todėl jis draudė žmonėms svečiuotis vieniems pas kitus. Bet tetulė Svajonė paėmė ir pasikvietė savo abi drauges pas save. Ir gerai padarė. Juk žmonės negali sėdėti tik savo namuose užsidarę!

Taigi, susėdo tetulės mažame namelyje prie elektrinio šildytuvo ir ėmė kalbėtis. Norit sužinot, apie ką jos ten kalbėjo? O gi paprasčiausiai dalinosi vargais ir džiaugsmais. Tik vargų buvo tiek daug, kad nuo jų ir pradėjo. Pats didžiausias vargas buvo tas, kad toje valstybėje gimė berniukas be Gene-

rola leidimo! Kas dabar bus? Mat, tas žiaurus Generolas visus be leidimo gi... usius vaikus sodindavo į kalėjimą! Bet mūsų tetulei Svajonei pagaliau įgriso tokia neteisybė ir ji nutarė padėti šitam berniukui, kurio vardas buvo... Berniukas. Ką, tau nepatinka šitas vardas? Tai pavadink jį savo ar savo draugo vardu. Arba mano vardu, jei nori! Tetulė Svajonė labai norėjo Berniukui padėti, bet vienai jai buvo per sunku ką nors čia nuveikti. Todėl ji ir pasikvietė į pagalbą savo drauges Pasaką ir Tikrovę.

— Žinot ką, — pasiūlė tetulė Pasaka, — aš paseksiu Berniukui daug daug atsitikimų apie blogus karalius ir piktus burtininkus, kuriuos gerieji jaunikaičiai nugalė. Papasakosiu, kad net jūros ir miškai, žvėrys ir paukščiai jiems padėdavo ir... —

— Oi tu, Pasaka, Pasaka! Vėl tu su savo nebūtais dalykais! — pertraukė ją tetulė Tikrovė. — Na kas mūsų laikais tiki tokiais nuotykiiais? Aš visą laiką sakiau, kad vaikams daug idomiau lakstyti gatvėmis, ar važinėti dviračiais. Ir kas, be to, paskaitys jam tuos tavo išmislus, jei Generolas uždraudė visas pasakų knygas?

— Tu vadini mano pasakojimus išmislais — pasipiktino tetulė Pasaka. — O iš kur tada mūsų valstybėje atsirado piktasis Generolas? Tu nežinai? O aš žinau! Tai Kaktusų genties burtininkas jį sukūrė... Ir iš viso, tetule Tikrove, pasakysiu tau atvirai: jeigu ne-

būtų manęs, tai niekas ir nežinotų, kad gėris visuomet nugalė blogi. Tu, tetule Tikrove, tik ir žinai kaip aimanuoti: ir tas negerai, ir tas negerai... —

Bet čia įsikio susimąstiusi tetulė Svajonė ir pradėjo deklamuoti eilėraštį:

Dienos auksinės ne už kalnų,
Jos skubiai veržiasi pro juodus debes.
Ir greitai šypsenos nušvis ant veidų —
Žiūrėkit! Jos matosi jau pro ašaras!

— Taip, aš pasiimsiu Berniuką su savimi ir mes eisim, ir eisim... —

— Na, kai jau Svajonė pradeda deklamuoti, tai pats laikas užsimesti antklodę ir užmigt, — nusižiovavo tetulė Tikrovė — Viskas pas ją tik „ne už kalnų“, bet kai reikia ką nors padaryti „dabar“, tai ji ir t.t.

Kol tetulės ginčijosi, Berniukas ėmė ir užaugo. Dabar jam tiek metų, kiek ir tau. O gal ir truputį daugiau. Ką jis veikė visomis dienomis? Hm... Labiausiai jis mėgo vaikščioti pievomis, stebėti paukštėlius ir žvėrelius, arba sėdėti prie ežero ir žiūrėti į atsispindintį vandenyje dangų. Aplamai, Berniukas ir gyvenimo miške, mažame namelyje. Nes jo tėveliai nenorėjo, kad Generolas jį įgrįstų į kalėjimą. Juk berniukas gimė be jo leidimo! Bet Berniukas nesisielėjo, kad jis gyvena miške, o ne mieste. Ir aš nenorėčiau gyventi tokiame mieste, kur daug mašinių ir triukšmo, ir svarbiausia — ant kiekvieno namo sienos buvo iškabinėti Generolo įsakai.

Vienas įsakas skelbė: „Be Generolo leidimo juoktis draudžiama!“. Kitas įsakas skelbė: „Be Generolo leidimo verkti draudžiama!“. Trečias įsakas skelbė: „Be Generolo leidimo eiti į svečius draudžiama!“. O dar vienas įsakas, žinote, kas buvo parašyta? „Be Generolo leidimo Saulė šviesti draudžiama!“. Išvaizduojat! Bet Saulė nekreipė dėmesio ir vienodai šildė visus valstybės žmones. Ipykęs Generolas savo mokslininkams įsakė sukurti tokias grandines, kuriomis būtų galima Saulę surakinti ir pasodinti į kalėjimą. Bet mokslininkai negalėjo tokių grandinių sukurti ir, žinoma, negalės niekuomet! Tai štai kodėl Berniukui miestas nepatiko. Bet, gyvendamas miške, Berniukas vis vien nebuvo laimingas. Jis gi buvo visiškai vienas, be draugų. Žinoma, jo aplankyti atėdavo visokie žvėreliai ir paukštėliai, bet negalima, sakysim, kalbėtis su kiškiu, jei pats nesi kiškis. Arba, geriausiu atveju, reikia mokėti kalbėti kiškiškai! O Berniukas šitos kalbos nemokėjo... —

Vieną dieną, Berniukas nutarė užsilipti į palėpę pasižvalgyti. Palėpėse visuomet galima ką nors įdomaus surasti. Jis ir surado. Pasaką knygutę! Ten Berniukas perskaitė pasaką apie Gerąjį Jaunikaitį, kuris nugalė Piktąjį Karalių. Ir tada jam šovė į galvą mintis... kovoti prieš Generolą! Jis labai nekantriai išaukė tos nakties, kurią tetulės Svajonė, Tikrovė ir Pasaka atėdavo jo aplankyti. Ai, ga-

miršau pasakyti! Nors tetulės ir ginčijosi, bet vis dėlto retkarčiais atėdavo Berniuko aplankyti.

— Ką tu, ką tu! sužinojusi Berniuko norą sušuko tetulė Tikrovė ir vos neapalpo iš baimės. — Tai tu, tetule Pasaka, pakliškai jam pasakų knygutę, mūsų net nepasiklausus? Ką dabar daryti?.. —

— Viskas baigsis laimingai, — pradėjo ją raminti tetulė Svajonė. — Berniukas suras mano sesutę Laimę, ji duos jam vieną žvaigždę, ir Generolas, ją pamatęs, tuojau pat išnyks!

— Kur tavo sesutė Laimė gyvena? — paklausė jos Berniukas. Bet tetulė niekaip negalėjo prisiminti adreso. Ji gi buvo labai labai sena... —

Kitą rytą, kai Saulė pakilo iš savo patalo, Berniukas išėjo į kelią įeškoti Laimės namų. Jis arba ėjo, arba pravažiuojantys žmonės apsiimdavo jį pavežti. Už tokią žmonių pagalbą jis turėjo dėkoti tetulei Tikrovei, nes, kaip ten bebūtų, gyvenime gerų žmonių taip pat nemažai, o gal net ir daugiau negu blogų... Visi jam linkėjo geros kelionės. Ir žmonės ir visa gamta su visais gyviais, nors jie visi buvo labai liūdni. Generolo piktoms išdaigoms nebuvo galo... Kartą Berniukas ėjo pro pievą, kurioje ganėsi karvės. Karvės buvo labai plonos, mirksėjo savo didelėmis, liūdnomis akimis ir gailiai mūkė. Tu, skaityto-

(Nukelti 4 psl.)

Iš Lietuvos pasitraukęs, įkūrė pantomimos teatrą Švedijoje

Arkadijus Vinokuro pavadė akyle: niems mūsų skaitytojams jau yra žinoma. „Drago“ kultūriniam priede kelias atvejais buvo spausdinta jo poezijos ir prozos. Tai vienas iš šandieninės Lietuvos jaunų žmonių. Tik 1975 metais pasitraukęs į Vakarų. Vienas iš pačios jauniausios tenyktės kartos, kuriems okupacinis režimas reiškė ir reiškia dvasinę ir kūrybinę mirtį. Todėl pasirinkta laisvė, ir Arkadijus Vinokur apsigyveno Švedijoje.

Jau gyvendamas Lietuvoje, ypač domėjosi pantomimos teatru. Kaune net buvo įkūręs pantomimines vaidinimų trupes. Jau buvo ir premjerinis pastatymas. Tačiau po premjeros spektakliai buvo uždrausti.

Tačiau pantomimines savo svajones Arkadijus ir toliau neatsisakė. Švedijoje jis dirba pantomimos mokytoju vaikų teatre ir su savo žmona Ingrida yra įkūrę savuotinę pantomimos trupę, parengdami įdomius ir kūrybingus spektaklius.

Štai, naujausiam savo laiške redakcijai jis užrašė, jog „ka tik grįžom su Ingrida iš mūsų turne. Trijų dienų laikotarpyje parodėme 8 spektaklius septyniems šimtam vaikų... Iš tikrų jų vaikai yra patys dėkingiausi žiūrovai. Jie komentavo spektaklį, diskutavo, patarinėjo. Vaikų amžius tarp 4 — 12 metų. Rodėm pasaką ir psichškai atsilikusiems tarp 20 — 50 metų. Tai buvo puiku! Jie reagavo ir susigyveno su mumis. Dabar turime užsakyti dar aštuonis spektaklius“.

Vietos laikraščiai pantomimos spektaklius vertino labai palankiai, nuotraukoms ir aprašymams skirdami nemažai vietos. Štai kelios ištraukos iš laikraščių. „Blekinge Lans Tidning“ rašo: „Nepakartojama premjera. Pantomima iš tikrų susigyveno su vaikais. Su savo neįtikima judesio kalba Arkadijus užbūrė vaikus“. Kitas laikraštis „Sydostran“ spektaklį taip aptaria: „Buvo stiprus ryšys tarp žiūrovų ir aktorių. Žiūrovų buvo tiek daug, kad net teko juos patalpinti teatro mašinų skyriuje.“

— Ką nori, kad Arkadijus vaidintų? — klausė Ingrida Vinokur.

— Tarzaną! — sugriaudė 150 vaikų.

Tai nebuvo eilinė pasaka, nors Ingrida ir sėdėjo su knyga ranko-

se. Kai tik Arkadijus pradeda vaidinti, vaikai patys pasaką pasakoja“.

Laikraščiai, aprašydami spektaklius ir jų kūrėjus, nemažai vietos skiria ir Arkadijus Vinokuro gyvenimo odisejai, visur pabrėžiant, kad jisai yra bėglys iš Lietuvos, kad ten vyksta kultūrinė ir tautinė rezistencija, nuėmiant net iki susidėginimo, kas pažymima net spektaklio aprašų antraštėse.

Arkadijus ir Ingrida Vinokurai planuoja ateinančią vasarą atvažiuoti į Jungtines Amerikos Valstybes. Norėtų savo spektaklius parodyti ir lietuviams. Manome, kad vasaros metu tokiais spektakliais galėtų pasinaudoti įvairios jaunimo stovyklos ir kiti parengimai.

Kultūrinė kronika

POETAS, KULTŪROS ISTORIKAS

Tarp neužmirštamų mūsų kultūrininkų yra Motiejus Gustaitis, nuo kurio mirties gruodžio 23 d. suėjo 50 m. Mirė 1927 m., teturėdamas 57 metus amžiaus, bet jau, kaip Lietuvos enciklopedija pažymi, nusipelnęs poeto, literatūros ir kultūros istoriko bei pedagogo vardą. Kilęs nuo Lazdijų, Seinų apskr. Kunigu įšventintas 1893 m. Varšuvoje, tačiau gilius lietuviškos dvasios žmogus, Plataus išsilavinimo: Regensburge studijavo bažnytinę muziką, Romoje — teisę, Šveicarijos Friburge literatūrą ir meno istoriją. Parašęs disertaciją apie Adomo Mickievičiaus Krymo sonetus, gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Kurį laiką kapelionavo Marijampolės gimnazijoje, steigėjas Žiburio gimnazijos, įsteigęs Marijampolėje pirmą mergaičių gimnaziją — jos direktorius. Vienas iš steigėjų Gabijos muzikos, literatūros ir dramos draugijos. Su Žiburio gimnazija karo metu buvo pasitraukęs į Jaroslavį. Seinus okupavus lenkams, su savo gimnazija iškūrė Lazdijuose. Mirė širdies liga.

Bendradarbiavo draudžiamose spaudoje, vėliau įvairiuose Lietuvos laikraščiuose ir žurnaluose. Atskirai išėjo jo poezijos rinkiniai: Tėvynės ašaros, Erškėčių taku, Sielos akordai, Varpeliai, poema Meilė, oratorija Aureolė.

Jagad av KGB och utvisad

Svedų laikraščio „Blekinge Lans Tidning“ pirmo puslapio atrakcija: vaidina okupuotoje Lietuvoje KGB persekiotasis Arkadijus Vinokur ir t. t.

„Sovjetmyndigheter fruktar Konstnärer som talar om frihet“

Kamrat brände ihjå

NATRAB! Myndighetsmänn i Sverige är inte för politiskt medvetna... (The text continues with a satirical or critical commentary on Soviet and Swedish authorities, mentioning names like Arkadijus Vinokur and discussing political repression and artistic freedom.)

Arkadijus ir Ingrida Vinokurai svedų spaudoje. Laikraščio „Blekinge Lans Tidning“ nuotraukos ir aprašas, informuojant apie menininkų padėtį Lietuvoje, antraštėje minint draugo susidėginimą ir kt.

Vertė Mickievičiaus, Slovakio, Navrocko veikalus, Sarbėvijaus lotynišką poeziją, parašė eilę monografių iš lietuvių kultūros istorijos, apie kun. Tatarę, Sarbėvijų, P. Kiaučūną, Basanavičių ir kt. Žinomas jo veikalas Stilistika; parengė lotynų kalbos sintaksę. Gilus eruditas patriotas, simbolistas. Jo kantatai „Broliai“ sukūrė Sasnauskas muzika. Yra parašęs vyčių himną.

DAR DVI KNYGOS PRIE 1977 METŲ DERLIAUS

Jurgio Jankaus pasakojimų rinkinys „Ir nebepasimatėm“ jau atspausdintas „Drago“ spaustuvelyje, Chicagoje. Knygą leidžia Lietuviškos knygos klubas. Leidinys išėmą dar su 1977 metų data. Knygoje yra penki ilgesni ir trumpesni Jurgio Jankaus intriguojantys pasakojimai.

Apie P. Melniko psichologinį romaną

(Atkelta iš 2 psl.)

niai, nesklindūs. Tame pačiame sakinyje lengvai užtinkami po tris ar keturis „kad“ ar „ir“. Pirmėgimas įvardžių, ypač „jis“, „ji“ — tiesiog stebėtinas.

Beletristų — veteranų stiliumi svetima kalba taip pat veikia. Kondensuodama straipsni, pateiksiu tik kelis pavyzdžius iš vieno beletristo — veterano raštų, kurie ryškiai rodo stiliaus nesklaidumą, barbarizmą (senoviskus ir naujoviskus), neskoningus palyginimus ir t. t.

Štai: „kai aš sugaudavau ant savęs jo žvilgsnį“; „jis man duoda tris dolerius per savaitę pragergti“; „kartais jis nujuokaudavo su draugais“; „ligtolinė“; „sužvangėti pavasaris“; „rėčka“; „stotas“; „štuba“; „Sacharino padože pamirkytą lėlė“.

P. Naujokaičio žodžiais galima pasakyti, kad ir beletristų — veteranų raštuose būtų galima pririnkti stiliaus nesklaidumų išstisus puslapius.

Reiškiu pagarbą P. Naujokaičiui, kaip rašytojui, mūsų literatūros istorikui, tačiau drįstu paklausti, koku literatūrinu kriterijumi jis rėmėsi, susidarydamas „nelinksmą išvadą“ apie rašytojo Petro Melniko debiutą „Debesis ir propešas“?

Petras Melnikas yra kūrėjas pilna to žodžio prasme. Su „Debesimis ir propešomis“ jis įžengė į

poezijos rinkinys „Baltas Ievos medis“ šiuo metu spausdinamas „Drago“ spaustuvelyje. Jis irgi išleidžiamas dar su 1977 metų data. Leidinys per 120 psl. Šią naują poetės knygą leidžia „Ateities“ leidykla.

PATIKSLINIMAI

Pereito šeštadienio kultūriniam priede įdėto straipsnio „Gyvenimo kelių susibėgimai“ antrajame skyrelyje 21 eilutėje žemyn atspausdinta pavardė Mickievičius, o turi būti Micevičius. Ir dar keturiom eilutėm žemyn parašyta jie, o turi būti jis.

O Kertinės paraštės I psl. antrosios skilties paskutiniu sakiniu galimas „... atskleisti neregimojo Dievo valią“ turi būti „... atskleisti neregimojo Dievo veidą“.

Tikra pasaka

(Atkelta iš 3 psl.)

jau, irgi gailiai mūktum, jei tave melžtų dešimt kartų per dieną ir duotų mažai šieno... Tas nelemtas Generolas tikras rįjūnas! Visada vaikščioja alkanas.

Taip Berniukas ejo ir ejo. Kai jam būdavo liūdna, jis dainuodavo dainelę:

Krinta lietus lašai,
Krinta iš aukštai,
Prašydo rasoti laukai,
Prabudo žemės sapnai,
Pradingo nakties skausmai,
Išnyko laumių kerai,
Jau niekas dienos neužstos,
Jau niekas denuos nerauduos!

Jam taip beinant ir bedainuojant, iš krumų iššokęs pats Generolas! Jis tuoj puolė prie Berniuko ir suriko:

— Kaip tu drįsti, nelaimingas vaike, dainuoti be mano leidimo? Bet Berniukas neišsigandęs atsakė:

— Noriu ir dainuoti, o jei tau nepatinka, užsikimšk ausis!

— Ką! — suriko Generolas, išgirdęs tokių iškilų atsakymą. — Įmesti ji! Tigrų gardą ir lai tigrui ir sodrako!

Generolo tarnai įmėtė Berniuką pas tigrus. O tigras net nesamė jo draskyti. Jis se-

niai buvo nutarę nedraskyti gerų žmonių, bet tik blogus. Jiems įkūrė sėdėti uždarytiems narve ir, be to, jie iš kažko jau buvo girdėję apie Berniuką, todėl išlaukė narvo duris ir išėjo su Berniuku į kelią. Kiek jie keliavo, tiksliai negaliu pasakyti, tik galiausiai jie surado Laimės namus kitoje valstybėje. Ten jie gavo iš Laimės Zvaigždę ir grįžo namo. Bet... Berniuko ir visų gerų žmonių nelaimė, tik pereinus Generolo valstybės sieną, Zvaigždė užgeso!... Kas atsitiko, kas atsitiko? Aa... Na taip. Tetulė Svajonė pamiršo Berniukui pasakyti, kad ji turi dar vieną jaunesniąją sesutę Laimę, kuri gyvena toje pačioje valstybėje kaip ir Berniukas. Kitoje valstybėje gyvena jos vyresnioji sesuo, ir jos zvaigždė Berniuko kraštui netiko... Nors ir labai nelaimingas, Berniukas nepalūžo. Jis vėl išėjo įsekti jaunesniosios Laimės namų. Dar ir dabar tebeieško su tetulėmis Pasaka, Tikrove ir Svajone. Žmonės kalba, kad Berniukas tapo poetu ir juokdarin. Dar kiti sako, kad jis rašo pasakas, žinoma, su tetulės Pasakos pagalba. Gal ir tą pasaką, kurią jums pasakoju, jis parašė. Kas žino...

Jensas ir Mimas

Saulė tik tik pakilo iš savo patalo, o Jensas jau seniai bėgiojo jūros pakrante. O gal

jis visai nemiegojo? Juk yra tokių žmonių, kurie naktimis nemiega... Bet Jensas neatrodė pavargęs. Jis gaminio bangas! Bangoms tai labai patiko. Iš pradžių jos bėgdavo nuo Jenso, lyg būtų jo išsigandusios, bet paskui staigiai apsisukdavo, ir tada Jensas krykšdamas šokdavo krantan. Arba, nusibodus žaisti su bangomis, jis imdavo statyti pasakiškas pilis iš balto pakojio smėlio. Tai būdavo dovana jūrai. Tokių pilių buvo pakilę pristatyti aibes; palei jūrą stūkojo didžiuliai smėlio kalnai, kopomis vadinami.

Saulė kilo vis aukštesn ir aukštesn, ir Jensas apėmė noras ją pasigauti. Bet kur tau! Nors ir užkopes ant aukščiausios kopos, jis negalėjo Saulės pasiekti. Bet Jensas dėl šito nenusiminė. Jis pasiūkinėdamas nubėgė į pakalnę. Bet, dar nepasiekęs pakrantės, jis pamatė prie didelio akmens juoduojantį daiktą. „Kas ten galėtų būti“, pagalvojo Jensas. „eisiu pasižiūrėti ir arčiau!“ Tačiau, kuo labiau jis artėjo prie akmenų, tuo daugiau tas „daiktas“ panašėjo į žmogų. Tai ir buvo žmogus! Jo veidas buvo baltas, baltas, o akys didelės ir liūdnos, drabužiai — visai juodi... Ir vardą jis turėjo keistą — Mimas.

— Kodėl tu toks liūdnas tokį gražų rytą? — paklausė Jensas. — Eime, eime pažaisiti su bangomis!

— Nenoriu. — atsakė Mimas. — Matai, kad esu liūdnas... Jensas nustebs pasikasė pakaušį. Kur nenustebai, jei Mimas neįstare

nė vieno žodžio, o Jensas vis dėlto viską suprato.

— Koks tu juokingas! — nusijuokė Jensas. — Kokia kalba tu kalbi?

— Judesio kalba, — atsakė Mimas nepraveręs lūpų.

— Oi, kaip įdomu! — sušuko Jensas, — Gal ir burti moki?

— Moku, bet tik teatre... Arba tarp draugų...

— Visą, ką nori? — sušnibždėjo susijaudinęs Jensas.

— Taip, — giliai atsiduso Mimas. — Tik kas iš to? Scenoje aš sukuriu įvairiausias gyvūnus, žmones, gamtą, ir visi jie tampa gerais mano draugais. Tik visa blogybė, kad, tik publika paplojus ir uždangai nusileidus, viskas ima ir išnyksta...

„Vargšas Mimas“, pagalvojo Jensas ir apsvirkė. „Reikia jam kaip nors padėti, tik kaip? Pastatysiu Mimiui smėlio pilį!“ Bet Mimas tik pakraipė galvą, ir Jensas tuoj suprato, kad, stipresniam vėjui papūtus, pilis sugriūtų. „Pasiklausiu jūros! Gal ji žinos, kaip Mimiui padėti“. Ne, jūra ir be jo turėjo daug reikalų: tai laivą perpulkdyti iš Švedijos į Angliją, tai gintarą pežerti Lietuvos krantan, laivis prižiūrėti ar kaip pasidaryti. Todėl ji net nepatirpė. Taip besu-

daugiau tokių įdomių ir vertin-ku žingsnių, įnešdamas taip sto-kojamą psichologinį romaną. Mū-sų literatūrinis aruodas laukia

Agnė Lukšytė

1978 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

BIRŽELIO 11 IKI BIRŽELIO 18 — (8 d.)
BIRŽELIO 27 IKI LIEPOS 6 — (10 d.)
LIEPOS 25 IKI RUGPIŪČIO 3 — (10 d.)
RUGPIŪČIO 22 IKI RUGP. 31 — (10 d.)

Važiuojantieji 2, 3 ar 4 kelionėje Luxemburge galima atsisikirti nuo grupės ir pasilikti Europoje iki 45 d. ir grįžti į Chicago tuo pačiu bilietu.

Į kainą įeina visa transportacija iš Chicago, viešbučiai (po du kambarįje), pervedimai ir maistas.

Kainos bus praneštos vėliau

MARIUS KIELA

6557 So. Talman Ave.
Chicago, Ill. 60629
312-737-1717

GORDON TRAVEL SERVICE

Prudential Plaza

Chicago, Ill. 60601

312-644-3003

Air fares subject to change and government approval.

MES STENGIAMĖS DUOTI LIETUVIAMS GERIAUSIĄ PATARNAVIMĄ IR GERIAUSIAS PIRKIMO SĄLYGAS.

ĮSIGYKITE LABAI PATVARIĄ IR EKONOMIŠKĄ SUSISIEKIMO PRIEMONĘ.

Mažas labai patogus 1978 m.

CHRYSLER

NUO \$ 5,250.00

Le Baron Medallion 4-Door Sedan

Turime jaunmoliams mašinas: Cadillac, Buick, Pontiac, Oldsmobile ir kitų, taipgi importuotų, įvairių kainų. Pradedant nuo \$100. Mūsų dirbtuvėse prilygę mechnikai pataisyms karoseriją (Body), sparnus (Fenders) ir sureguliuos motorą

BALZEKAS MOTORS, 4030 S. Archer V17-1515

Soniamas automobilų pardavėjas Chicagoje, gerbiamas virš 60 metų.

PLYMOUTH—VOLARE—CHRYSLER—ARROW

— Mimai, tu gi visai vienas! Ar tu neturi tokių draugų, kurie po vaidinimo neišnyksta?

— Turiu, — graudžiai judesio kalba atsakė Mimas. — Jie ten, kitoje jūros pusėje. Todėl ir sėdžiu čia, gal pamatysiu kaip nors...

— Žinai ką, Mimai, aš būsiu tavo draugas, — nutarė Jensas.

— Tikrai? — nepasitikėdamas paklausė Mimas. — O tau nenusibos judesio kalba?

Ne! — net papūtė žandus Jensas. — Tikri draugai vienas kitam nenusibosta!

— Saunu! — nusijuokė jau nebe nusiminęs Mimas. — Dabar jau man nereikės dūsauti lyg vėžiui, pametusiam savo namą, kad nerandu teatro, kuriame galėčiau burti. Juk tu dabar mano draugas! Jensai, aš tuoj pat pavirstu paukščiu, tu sėdi man ant nugaros, ir mes pakilsim aukštai virš žemės! Gal tada geriau matysiu liūdni, vieniši mimai, kuriems labai reikalingi draugai. Mes pasiimsim juos su savimi!

Ir Mimas akimirksniu pavirto paukščiu, o Jensas sėdo jam ant nugaros ir jie pakilo taip aukštai, kad Jensas net galėjo pamatyti žvaigždes! Oi, man nuo žemės jie panašūs į mažus taškelius... Na ką gi, palinkėsim jiems laimingos kelionės!

Nauji leidiniai

● **Andre Martin, LITUANIA.** Terra di fede, terra delle croci. Iš prancūzų kalbos vertė Elena de Rosa. Edizioni Paoline. Printed in Italy, 1977, 228 psl., kalna 2.000 liry.

Tai knyga apie Lietuvos priešpauzdą sovietų okupacijoje. Aprašoma Romo Kalantos auka, Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, lietuvių krepšininkai ir pasaulio opinija, pavergtos Bažnyčios kancija, dvasinė rezistencija, ap'ariama kryžių ir kančių žemė, nušviečiama Lietuvos kunigų seminarijų padėtis, sielovados sunkumai, aprašoma Simo Kudirkos tragedija, okupantų vykdomi teismai, jaunimo laikysena ateistinės propagandos akivaizdoje. Toliau duodami dokumentai: lietuviu kunigo laiškas, grįžus iš kelionės po Gudiją, lenko vienuolio, keliausio po Lietuvą ir Gudiją liudijimas, lenkų vienuolio, viešė jusio pas savo šeimą Lietuvoje, liudijimas. Pagaliau aprašoma Sibiro maldaknygė, Nijolės Sadūnaitės teismai ir kančia. Duodama daug kitų sovietinės priešpauzdos aprašymų.

Veikale kalbama koncentruotai, operuojama duomenimis, liudijimais, faktais, daug remiamasi žiniomis iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos. Šiuo leidiniu įspūdingai Lietuva byla — per-

LITUANIA terra di fede terra delle croci

keliami į tarptautinę plotmę, ir čia nemažai yra pasidarbavęs prel. V. Mincevičius. (jp).

● **Raimondi Rossi, CANTI DEL MARTIRIO LITUANO.** Introduzione e trauzione di Vincas Mincevičius. Serie "Lituania". Commissione diocesana per la Chiesa del Silenzio-Urbana, 1977 m. 99 psl., Bramante spaustuvė Romoje.

Ižangoje prel. V. Mincevičius suglaustai sumini Lietuvos praeities pagrindines datas, okupacijos kančias ir jų įkvėptą poeziją, dainas. Su atitinkamais paaškinimais duodami vertimai

į italų kalbą dainų — eilėraščių: Vytauto Čėsnos, Mykolo Vilties, pateikiama arkiv. M. Reinio maldos iškarpa, anonimių okupacijos aukų poezija, Sibire sukurti Vytauto Aido, Vygando, Bauglio Bitutės, J. Kadžionio posmai, partizanų dainos, eilės kitų, taipgi Arkadijaus Vinokuro disidentinė poezija.

Viršelis papuoštas lietuviu kankinio skulptūriniu vaizdu, sukurtu dail. V. K. Jonyno, Vatikano bazilikoje esančiai lietuvių koplyčiai papuošti.

Prieš kiekvienos poezijos pluoštelį įdėti paaškinimai apie autorių, kiek galima paskleidžiant jo skaudžius pergyvenimus ateistinės Maskvos okupacijoje.

Šiuos leidinius parūpinant, daug gražios iniciatyvos parodė prel. V. Mincevičius, plačiai keldamas Lietuvos kančias okupacijoje. (jp).

CANTI DEL MARTIRIO LITUANO

Editorial Staff: Clemente Dedela (Technical Editor), Rita Palulonis (Copy Editor). Business Manager: Jonas Kučėnas. Žurnalo redakcijos ir administracijos adresas: Lituanus, 6621 S. Troy Str., Chicago, IL 60629. Žurnalo metinė prenumerata 10 dol.

Paskutinis šių metų Lituanus numeris paskirtas baltų literatūroms. Medžiaga puslapiams paimta iš š. m. balandžio 29-30 d. Wisconsin universitete, Madisone, įvykusios lietuvių, latvių ir estų literatūroms skirtos konferencijos. Vertimų anglų kalbon atspausdinta: latvės Astridos Ivaskos trys eilėraščiai, esto Ivaro Ivasko — keturi eilėraščiai, latvio Jurio Kronbergo — vienas eilėraštis, latvio Gunaro Salinso — trys eilėraščiai, lietuviu Tomo Venclovo — vienas eilėraštis, latvio Janio Rokpelnio — vienas eilėraštis, esto Jaano Kaplinskio — trys eilėraščiai. Taigi latvių poezijos 8 eilėraščiai, estų poezijos 7 eilėraščiai ir lietuvių poezijos 1 eilėraštis. Gerai, kad mūsų pačių leidžiamam žurnale savo kaimynų latvių ir estų neužmirštame. Tik dosnumo rodant kitiems, nebūtina "skriausti" savuosius, parodant jų tik vieną eilėraščių. Vargu ar mūsų dabarties poetai mažiau verstini (net savam leidinyje) į svetimas kalbas, negu čia skaitomieji latviai ir estai.

Spausdinama Romualdo Granausko trumpa novelė "The Red Forest". Literatūriniai straipsniai duodami šie: Violeta Kelertas "Language in Contemporary Lithuanian Narrative", Rimvydas Silbajoris "Forbidden Thoughts Permitted Voices: Poets in Lithuania and in the Leningrad Underground". Spausdinamas pasikalbėjimas su Tomu Venclova — "Colloquium with A Dissident Poet". Skelbiamas sąrašas lietuvių literatūros knygų, esančių Wisconsin universitete, Madisone. B. Ciplijauskaitė recenzuoja Mykolo Sluckio romaną "Sanlė vakarop". Gale duodamas 1977 metų Lituanus komplekto turinys.

„Draugo“ 1977 metų kultūrinio priedo turinio ir pavardžių rodyklė (indeksas)

(Atkelta iš 6 pusl.)

GALVA, Gediminas. Pokario pabaisos šėlimas ir melas (J. Dovydaičio) 1. 15
GLIAUDA, Jurgis. Paminklas iš Lietuvos golgotos akmenų (Jurgėlos) 4. 16
" " Tolimųjų kraštų mirazai (Saudargienės) 7. 9
" " Miguel de Unamuno lietuviškai 7. 16
" " Dvylikasis "Kontinentas" 10. 8
JAKSTAS, J. Apie Algirdo Kasulaičio veikalą "Lithuanian Christian Democracy" 1. 8
" " Didelio politiko biografija, julkita ir filosofinį traktatą (Bušackio) 12. 31
JANKUTE, Nijolė. Apykasa jaunimui ir malonūs prisiminimai vyresniesiems (Toliušio) 6. 18
LABUTIS, J. "Kristus miršta Lietuvoje" (A. Martin) 4. 2
LIULEVICIUS, Vincentas. Grįžiant prie leidinio apie Lietuvos Steigiamąjį Seimą (Sruogienės) 8. 6
LUKSYTE, Agnė. Rašytojo P. Melniko psichologinis romanas 12. 31
MALENAS, Ignas. Lietuvių tautos ir valstybės istorija IV 9. 17
MARIONAS, Viktoras. Petronėlės Orintaitės istorinis romanas "Erieli kuoari" 6. 25
MASILIONIS, Juozas. Nuo Mažvydo iki šios dienos. Prano Naujokaičio "Lietuvių literatūros istorijos keturtoji pasitaikant 10. 8
ORINTAITE, Petronėlė. Recenzijos groteska 8.27
PRUNSKIS, J. Pavergtųjų golgotos kronika. LKB kr. III t. 3. 19
RAZMINAS, Pr. Naujas lietuvių literatūros vadovėlis 11. 5
ROTA, Alė. "Palikę tėviškės namus" (Kezio) 1. 22
" " Sesers atsiminimai apie Putiną 7. 9
TOLIUSIS, J. Mintys "Pennsylvanijos angliakasių Lietuva" varant 4. 23
URBONAS, Ignas. Vysk. M. Valančiui skirtoji "Lietuvių tautos praeitis" 4. 23
VARDYS, Vytautas. Knyga apie Baltijos kraštų vienybę (Kaslo) 2. 5
VISVYDAS, Pr. Anuomet tarp ažuolų ir pušų (Vaičiulaičio) 1. 29
" " Netolimos praeities heroizmas (Spalio) 3. 26
" " Sudrumstos ramybės poezija (Bogutaitės) 4. 2
" " Erdvė ir spalva eilėraščiuose (Veščinaitės) 7. 16
" " Jojimas drakono medžioklėn (Raišos) 8.13
" " Į pokario gėtas atsigręžęs debiutinis P. Melniko romanas 10. 1
" " Savos literatūros pažinimo darbas (Griniaus) 11. 26
Z. K. "Sudiev" — lietuvis emigrantės gyvenimo istorija 12. 10
ZUKAUSKAS, B. Knyga apie Steigiamąjį seimą (Sruogienės) 1. 22

ISTORIJA

DAINAUSKAS, J. Istorinės tikrovės svetimųjų akimis ir mūsų lengvatikystės 4. 16
" " Algirdo politikos siekimai 8. 20
KUPRIONIS, Jonas. Miškininkystės mokslas praėity ir dabar. 6. 25
LABUTIS, J. Pabaltijys — katastrofų tyrimo objektas 6. 18
LIULEVICIUS, Vincentas. Vienas bolševikmetis eina užmarštin 11. 26
MACIONAS, V. Trys deklaracijos ir trys generacijos. Trejopas žvilgsnis į dr. J. Basanavičių 12. 10
Pokalbis su istoriku prel. dr. Paulium Jatuliu. Prie giliųjų Lietuvos praeities šaltinių 2. 19
Pokalbis su "Naujųjų laikų istorijos" autorium Pranu Čepėnu. Ir artimoji praeitis verta istorijos tomų 10. 1
PRUNSKIS, J. Pranciškūnų veikla Lietuvoje XV ir XVI šimtmečiuose 6. 25
PUZINAS, Jonas. Dr. Jonas Basanavičius — didysis aušrininkas 2. 12, 18
REKLAITIS, Povilas. Mažoji Lietuva naujuose vokiečių leidiniuose 5. 7
" " Disertacija iš Lietuvos istorijos vokiškai 7. 2
RIMSĖLIS, V. Mūsų vienuolijos ir seselės putnamietės 3. 5, 12
VAITIEKONAS, V. Ar du ar trys bolševikmečiai? 12. 10

SUKAKTYS
BARONAS, Aloyzas. Poeto Antano Gustaičio 70 metų jaunatvę pagerbiant 3. 12
BRADONAS, Kazys. Kazimieras Barėnas — sukaktuvininkas 12. 31
LAPINSKAS, Darius. Kompozitoriaus Jeronimo Kačinsko 70 metų sukaktis. 7. 9
LIUBINAS, Br. Dr. Kajetonai Cėginskui 50 metų 8. 13
LIULEVICIUS, Vincentas. Kun. dr. J. Prunskio 70 metų sukakties proga 12. 24
LUSIENE Marija. Pirmojo lietuvių moterų suvažiavimo 70 m. sukaktis 11. 26
Pokalbis su kun. dr. V. Rimšėliu arkivysk. J. Marulaičio mirties 50 m. proga 1.15
PRUNSKIS, J. Dr. Jonui Griniui 75 metai 2. 19
PŪKEVICIŪTĖ, B. Oskaro Vladislovo Mišaišius simtojo gimtadienio išvakarėms 5. 21
RAMOJUS, Vladas. Į sodą už horizonto grįžtant. Apie rašytojo (Aloyzo Barono) vaikystę, tėviškę ir raštus 12. 19
VISVYDAS, Pr. Viešmagė pas Berdą Brazdionį ir visa kita 2. 5
ATSIMINIMAI
ALMINAS, Kazys. Veterinarija ir politika anais laikais 4. 2
DAUKSA, Stasys. Keletas nuotrupų iš O. V. Mišaišius gyvenimo 9. 24
GUSTAITIS, Algirdas. Jis buvo suaugęs su gamta (T. Ivanaukas) 11. 12
YLA, Stasys. Kaip atsirado "XX amžius"? 4. 30
Kelionė į Cereją 10. 22, 29
TYRUOLIS, Alf. Iš atsiminimų apie Putiną 6. 11

Filmų įvairumai

STASĖ SEMENIENĖ

"CLOUSE ENCOUNTERS OF THE THIRD KIND" yra ne šio pasaulio filmas, bet jis vyksta kaip tik čia — mūsų pašonėje — tarp Muncie, Ind. ir Velnio Bokšto (Devil's Tower), Wyo.

Šis fantastiškas filmas yra tikra mums kalėdinė dovana. Kai prancūzų Jules Verne parašė aibę savo fantazijos kūrinių, visas pasaulis juos skaitė, bet jais netikėjo. O šiandien daugelis jo fantazijų jau yra kasdieninė realybė, akivaizdi tikrovė. Kas žino, ar ir dabartinės fantazijos netaps greitu laiku realybe.

"Clouse Encounters ..." amerikiečių kritiku papuoštas aukščiausiu pažymėjimu — 4 žvaigždutėmis, yra filmas, skleidžias gerą valią, skelbias lyg ir visuotinę visų tautų susivienijimą. Nepamokslaudas, nesivaidas tuščiais grašiais žodžiais, vis dėlto skleidžia tokį malonų, gerą ūpą, atrodą, jog ištisiam ranką ir sugriebtum ateiti, tą visiems nežinoma, baugų būsimą laiką, lyg turėtum jį čia pat, jau dabar.

Ligi šiolie mums buvo ekrane paberta daug žiaurių, baisių fantazijos filmų, kaip "Jaws", "King Kong", "The Omen" ir t. t., kurie tiesiog traukėdavo mūsų dėmesį.

Šio filmo turinys kartais per vidurį ir susilubuoja, vietomis ir pati intriga miglota, bet ką tai reiškia, kai summa summarum išsibalansuoja ir palieka svajingų filmų su gerai išsivąjota technologija? O jau pati vedamoji mintis, šviečiantis lyg toji žvaigždė išminčiams, nuplėta nuo kiekvieno ciniko veido pasityčiojimo šypsnį.

Asmenys filme gan pasikartojantieji — kuklus darbininkėlis, ne koks baltakalničius (Richard Dreyfuss), namų sienų suvaržyta šeiminkė (Melinda Dillon) ir jautrus mokslininko tipas (Francis Truffant), o pagaliau, lyg iš dangaus iškritęs, nekaltas vaikas (Keturmetis Cary Guffey).

Filmas prasideda pirmos rūšies susitikimu, kai skraidantieji objektai, lyg niekingi žaislai, atitūta į Muncie. Pagrobiamas mažas berniukas (jo nepaprastam malonumui). Vyras ir moteris pagaua signalus, liepiančius vykti į Wyomingą. Lyg anie trys išminčiai, sekdamą modernią Betteljeus žvaigždę, jie nuvyksta į Velnio Bokštą. Ten randa mokslininką, kuris slaptoje bazėje laukia kažkokio svetimo svečio. Ar jie atvyks? O jei taip, kas jie tokie? Ar ne geriau būtų čia filmo aprašą užbaigti, kad nesumažintume smalsumo būsimiems filmo žiūrovams? Steven Spielberg, kuris surežisavo "Jaws", šį filmą režisavo darna-

pasiklėdė tiek geros valios, kad atrodė, besiekęs Walt Disney geriausius muzikinius filmus, pilnus nekalto malonumo.

Filmas, kurio pastatymui išleista 19 ml. dol., yra epinio pobūdžio Spielberg laikomas Hollywoodo (po Orson Welles) tikrai "wunderkindu" — genijumi, ir čia jam pasisekė parodyti daug įkvepiančių bruožų. Vienas jų, kai mažas berniukas, lyg išsivąjota lėlė, išbėga į žvaigždėtą naktį ir sutinka nežinomus atvykėlius. Berniuko akumtės, kaip dvi spindinčios žvaigždės, išsiplečia iš nustebimo, o balselis tryskta džiaugsmu. Kitas įdomus momentas, kai mokslininkas pamoja savo technikams, liepdamas susitikinėti su atvykėliais iš erdvės muzikiniai tonais. Jo mostas yra lyg smalsumo himnas, kylantis į padangę.

O tos didžiulės, spindinčios Cary Guffey akys paliks klasikiniu filmų vaizdu.

Nors asmeniškai nesu pramanytų, lakių fantazijų garbintoja, tačiau šis mokslo fantazijos filmas yra pats maloniausias sekti.

"Clouse Encounters" yra vilties palaiminta komedija, pramanyta pasaka ne tiek apie ateitį, kiek apie dabartį ir tą baugią tikrovę, apie tą mus kamuojančią problemą — norą užsitikrinti, kad pasaulis tikrai susitvarkys. Gal tai tik svajonė, gal fantazija, gal tai ir nėra tiesa, bet mintis skverbiasi, kai net arabai su žydas pradeda kalbėtis, jog ir mes visi susiprotėsime ir imsim gyveniti taikoje ir broliškoje santarvėje. Pabandykim! Filmas rekomenduotinas visiems.

LITUANUS, Volume 23, Number 4, Winter 1977.

Lithuanian Quarterly Journal of Arts and Sciences. Guest Editor: Birutė Ciplijauskaitė (University of Wisconsin-Madison). General Managing Editor: J. A. Račkauskas (Chicago State University). General Editors: Antanas Klimas (University of Rochester), Thomas Remeikis (Calumet College), Jonas Zdanyns. Associate Editors: Saulius Kuprys (Illinois Institute of Technology), Geniutis Procuta (University of Ottawa), Vytenis B. Damušis (Purdue Uni-

LADIES AND GENTLEMEN!
Hair formula JIB is Patented-Guaranteed in Switzerland and is Registered in USA, Canada, Europe. It cures Dandruff, Falling Hair, Itching scalp, Splitting ends, strengthening HAIR, Root growth, and restoring NATURAL HAIR COLOR. Using JIB you will never be BALD or GREY. 100% Guaranteed. Listed in Drugist, Red-Blue Book, Drug-Chemist Order STRAIGHT JIB LAB.: J & J, 2557 W. 90th St., 1646 W. 47th St., So. 50th Ave. & 14th St., Cicero, Ill., 1147 S. Ashland Ave., 2834 No. Milwaukee Ave., Chicago, Ill. JIB Medicine Liquid 8 oz. week supply — \$5.00. Money Order postpaid Send Today
JIB LABORATORY, 1457 So. 40th Ave., CICEBO, ILL. 60650

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 W. 69th Street — Tel. RE 7-1941

MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS
3314 West 63rd Street
Tel. — PProspect 6-8998

WAGNER and SONS
TYPEWRITERS, ADDING MACHINES AND CHECKWRITERS.
Neomėja, Parduoda, Taiso
Virš 50 metų patikimas jums patarnavimas.
Phone — 581-4111
5616 S. Palaski Rd., Chicago

5 1/4% HIGH RATES 7 1/2%
PER ANNUM
PASSBOOK ACCOUNTS
BRIGHTON FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HIGHEST RESERVES
4071 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
TEL: LA 3-8248
(WEST OF CALIFORNIA AVE.)
6 1/2% PER ANNUM \$5000 or more minimum 36 months

FLORIDA
THE FARGO HOTEL
10810 Gulf Boulevard
Treasure Island
St. Petersburg, Fla. 33706, USA
Tel. (813) 368-0978
MOTELIS ant Meksikos įlankos kranto, Treasure Island centre, gražiausiame pajūryje. Miegamieji kambariai, kambariai su virtuvėmis, apartamentai ir maudymosi baseinas. Visur spalvotos televizijos, netoli restoranai, nacionali klubai, žvejybos vietos, golfo ir teniso aikštės, šventovės, krautuvės ir t. t.
Visus malonai kviečia lietuviai savininkai — ALFONSAS IR TERESE ZEBERTAVICIAI

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS
Padangos. Priekinių ratų reguliavimas ir balansavimas. Stabdžiai. Dūšintuvai. Įmetamieji vamzdžiai ir kiti pataisymai. FIRESTONE TIRES. Wheel alignment and balancing. Brakes. Shock absorbers. Mufflers and pipes. Tune-Ups. Lubrication. Change of oil and Filters

COUNTRY AUTO AND TIRE SERVICE
2423 West 59th Street — Tel. GR 6-7777
Veikia nuo 7:00 val. ryto iki 8:00 val. vakaro.
Šeštadieniais nuo 7:00 val. ryto iki 4 val. popiet.
Sventadieniais uždaryta. — Sav. MIKAS CESAS

MIDLAND SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
4046 Archer Avenue
Chicago, Ill. 60632
Phone: 254-4470
8929 S. Harlem Avenue
Bridgeview, Ill. 60455
Tel. 598-9400

5 1/4% 7 1/2%
paid quarterly
4 Year Savings Certificates
Minimum \$5,000
All accounts compounded daily — Passbook Savings

„Draugo“ 1977 metų kultūrinio priedo turinio ir pavardžių rodyklė (indeksas)

BENDRYBES

ALŠENAS, Pr. Ties autografo šūn-
nim 9. 24

BARZDUKAS, Stasys. Mokytojų ir
jaunimo savaitės programa
2. 12

„Laiškas iš lietuviško žodžio
salos 9. 10

BRADONAITĖ, Elena. Tarp Naujųjų
metų ir vasario šešioliktos
1. 8

brd. k. Apie knygas reikia kalbėti
su meile 4.23

DAINAUSKAS, Jonas. Nepastebėti
Vlado Daurmato darbai ir
mirtis 8. 27

FSSCV. Rūpinamasi išleisti veikalą
apie dr. J. Šliupą 1. 22

GIRNIUS, Juozas. Grįžtant prie
„Prano Dovydaičio“ knygos:
papildymai ir patikslinimai
3. 12

Dikl. J. Ties Gintaru ir Spindulių
stabilitėjus 9. 24

JANKUS, Jurgis. Keturių miniatiū-
ros ir literatūra 4. 23

Y. Antkapis Sūthoto kaliniams
Lankijoje 2. 19

Korespondencė. Kanados ir JAV lie-
tuvų jaunimo suvažiavimas
1. 22

Kv. b. Valandėlė pas Čibus Toluvoje
10. 15

Kz. Pasikalbėjimas su Arthuru
Milleriu 7. 30

LABUTIS, J. Europa iš kairės ir de-
šinės 8.6

Mln. P. Modernios kūrybos supratimo
ješkant 12. 31

LIESUNAITIS, Vytautas. Apie vai-
duoklius ir veivikus 6. 11

PIKONAS, Justinas. Ateitininkijos
devintojo kongreso belau-
kiant 1. 22

PRUNSKIS, Juozas. Apie Europos
moteris 9. 24

„Prof. A. Ames apie laisvą ra-
šymą laikraščiu 11. 5

SABALIS, A. Viešnage Skandinavijoje
10. 8

T. A. Larvių knygų derlius išseiv-
joj 7. 21

V. Pr. Ką jiems žada mokslas ir
menas 4. 16

„Vasariški apmąstymai 7. 9

„Sekspro eilutės šiuolaikiškum-
as 8. 6

RELIGIJA IR FILOSOFIJA

BAGDANAVICIUS, Vytautas. Lietu-
vų tautos filosofijos bruožus
pasekant 1. 29

„Mūsų kapai yra užmirę
amžinybės žadintuvais 4. 9

„Ar mūsų laikų žmogus gali
autoti? Teologinės problemos
Prano Manelio knygoje 10. 15

„Pirminė žmonių religinė tra-
dicija 12. 24

YLA, Stasys. Arkiv. J. Matulio
mirties minėjimo proga 1. 22

LABUTIS, J. Cėkų filosofas Jan
Patočka 4. 9

„LKB Kronikos“ leidėjai
perknečio šiesoje 4. 9

„Filosofas Lesekas Kolakov-
kis — Taiskos premijos lau-
reatas 5. 28

„Katalikų socialinės politikos
pradininkas 10.1

MACEINA, Antanas. Duonos dialek-
tika 8.20

PRUNSKIS, Juozas. Pomirtinis prof.
Manelio žodis apie Eucharis-
tiją 10.15

RIMSELIUS, V. Kultūra žmogaus pri-
gamtės sudėtinumui 12. 24

Z. K. Slapti sovietiniai įstatai, lie-
čiantys religiją 2. 5

VISUOMENINĖ, POLITINĖ IR OKINĖ VEIKLA

DAINAUSKAS, J. Oskaras Vladislo-
vas Milašius — Lietuvos dip-
lomas 5. 28

Dn. J. Muravjovo šmėkla vėl švais-
tosi Lietuvoje 3. 5

FRIDMANAS, Miltonas. Kapitalizmo
ateitis 6. 18

YLA, Stasys. Darbų apmąstymas
Vasario 16 proga 2. 12

KOJELIS, Linas. Helsinkio nutarimų
reikšmė lietuviams 2. 19

LABUTIS, J. Požiūris į darbą — ge-
rovinės visuomenės problema
2. 19

MACEINA, Antanas. Ryšiai su tė-
vyne 9. 17

Pasikalbėjimas su Anthony de Me-
us'u Cahiers du Samizdat
redaktorium 1. 29

SNIEGIRIOVAS, Gėjijus. Atsiskiau-
sietinės pilietybės 8. 27

STOCK. Pabaltijo klausimas tarp-
tautinėje rašytojų organizaci-
joje 10.22

Z. K. Saul Belloc apie disidentus,
Rytų Europą ir Sovietų Są-
jungą 4. 2

KULTŪRINĖ VEIKLA

ANDRIEKUS, Leonardas. Tautos kū-

Parengė Povilas Gaučys

ryba — mūsų dvasinis fondas
12. 3

Ant Dievo Delno. Pokalbis su Ale-
Rūta 11.26

a. k. Ar išnaudojam visas galimy-
bes? Pora pavyzdžių 8. 20

brd. k. Kultūrinis ateitininkijos an-
gažavimas 8. 27

„Lituaništinė premija dr. V.
V. Maciūniui 11.19

„Mokslo ir kūrybos išseivija
11. 26

„Atsimenami ir pamirštieji
3. 19

„Literatūrinio maratono proga
5. 4

„Kitą savaitgalį skirsime poe-
zijai 5. 21

„Šiuolaikinės ar anuolaikinės?
10. 29

„Kultūrinės veiklos naujumi
10. 15

„Ar išnaudojam visas galimy-
bes? 6. 11

CIPLIAUSKAITĖ, Birutė. Įspūdziai
iš lietuviškų knygų parodos
Madisono universitete 2. 19

DUNDZILA, Antanas. Apie lietuvių
ir saviečių ir sveitimus
6. 18

ELI. Žvilgsnis į šiuo metų Europos
lietuviškųjų studijų savaitę ir
jos paskirtis 9.10

GIMBUTAS, Jurgis. Vilniaus univer-
sitate 400 metų sukakties pa-
skata išseivija 12. 17

„Netrukus bus Lituaniškos
instituto suvažiavimas 10. 29

Gld. J. Gelbėkimas iš permanentinių
vertybių laidotuvių 7. 23

IS Lituaniškos instituto veiklos 7. 2

JANKUS, Jurgis. Svečias iš anapus
vandenyno 4. 9

„Vakarą su Terese ir Jonu
Bogutom 3. 5

JAV LB Kultūros tarybos sveikini-
mas 12. 24

Kalbamas su JAV LB Kultūros tary-
bos pirm. Juozu Gaile 3. 2f

Kultūrinė deformacija Lietuvoje (J.
Jurašo, V. Kavolio, T. Venc-
lovos ir V. Vardžio pasisa-
kymai) 12. 3

kz. Dainuotinės poezijos valanda
5. 14

„Kalba, literatūra ir tautos gy-
vybė 6. 4

LANDSBERGIS, A. Pajudinkime
„išsulusias“ knygas 3. 26

MERAS, Iechokas. Žodis LRD pre-
mijos įteikimo iškilmėje 12. 3

Mln. P. Problemos pramoginiams ska-
tyme 7. 16

„Kultūrinis gyvenimas ir spau-
dai 9. 3

„Žmogus tarp darbo ir kultū-
ros 12. 17

NAKAS, Alfonsas. Pastabos apie du
literatūros vakarus 4. 2

Paskirta Stasio Saikausko kūrybinė
premija 9. 10

Pokalbis su poetu Tomu Venclova
apie disidentus, išseivijos litera-
tūrą, jo paties situaciją ir
kultūrinį gyvenimą okupuotoje
Lietuvoje 2. 26

Pokalbis su rašytoju Kaziu Almenu,
„Draugo“ dvidešimt šeštojo
romano konkurso laimėtoju
3. 5

Pokalbis su prof. Rimvydu Silbajoriu,
3-jo mokslo ir kūrybos simpo-
ziumo mokslinės programos
vadovu 3. 19

Pokalbis su dvidešimt šeštojo „Drau-
go“ romano konkurso mece-
natu Algiju Raulimaičiu 5. 7

Pokalbis su dr. Vytautu Klemu, 3-jo
mokslo ir kūrybos simpoziumo
griežtųjų mokslų programos
vadovu 5. 14

Pokalbis su dr. Jonu Griniumi, Sta-
sio Saikausko premijos laureatu 9. 17

Pokalbis su dr. K. Ambrozaičiu, ko-
miteto pirmininku. Mokslo ir
kūrybos simpoziumui arė-
jant 11. 12

Pokalbis su dr. Janina Reklaitiene,
III mokslo ir kūrybos simpo-
ziumo humanitarinių ir socia-
linių mokslų paskaitų vadove
11. 19

Pašnekesys su simpoziumo organiza-
cinių komiteto vicepirminin-
ku inž. J. Rimkevičium 11. 10

Pašnekesys su dr. Mindaugu Vygan-
tu, simpoziumo medicinos
mokslų vadovu 11. 19

PRUNSKIS, J. Poezijos dienos Chi-
cagoje 6. 4

Red. Ko labiausiai reikia lituanis-
tinėms mokykloms 10. 22

SABALIS, A. Baltistikos studijų kon-
ferencija Stockholme 7. 16

SAKADOLSKIS, Romas. Simpozium-
as paskaitinio talkų studen-
tams 12. 24

SEŠPLAUKIS, Alfonsas. Dvejos iš-
kilmės Notre Dame universi-
tete 6. 18

SILBAJORIS, Rimvydas. Iki pasima-
tymo simpoziume 11.19

Veikli, jaunėjanti ir gausėjanti Lietu-
vių rašytojų draugija 3. 19

VISVYDAS, Pr. Kelios kultūrinės pa-
sirašos 10. 20

VOLERTAS, Vytautas. Dirbančio
žmogaus kelias (V. Maciū-
nas) 12. 24

TIKSLIEJI MOKSLAI

RADZIUS, A. Gyvybės ješkėjimai
visatoje 6. 11

„Juodosios žvaigždės paslaptis
10.29

ZICKUS, P. Naujų energijos šaltinių
beješkant 7. 18

KALBOTYRA

BARZDUKAS, St. Kalbos taisyklin-
gumas ir grynumas 2. 23

STONYS, M. Dar dėl svetimų vardu-
rašybos 3. 26

„Sveitimozdžiai mūsų kalboje
4. 30

„Užmojai pataisyti rašybą
6. 25

„Dviskaita lietuvių rašomojo
kalboje 9. 17

„Pataisyta rašybą 9. 24

„Kalbinių trūkumų tvanas 12. 3

SATAS, D. Svetimų vardu rašybą 1. 8

VAICIULAITIS, A. Leonardo Damb-
riūno kalbinių raštai 11. 19

ZUBRAS, A. Lituaništinis veikalas
anglų kalba 4. 23

MENAS, PARODOS

B. Buitinių liaudies menų pro-
jektas Chicagoje 5. 21

BRADONAS, Kazys. Aksominų gel-
mių dailininkas. Vladislavo
Ziliaus darbų paroda Čiurlio-
nio galerijoje, Chicagoje 1. 22

brd. k. Jaunieji menininkai Jaunimo
centre, Chicagoje 1. 15

„Kai dailininkai į vieną
kuria temą 3. 26

„Juozo Sodačio eksibrisai 7. 9

„Lietuviškosios grafikos klasi-
ka nemiršta. Su Telesforu
Valium atsiveikiant 12. 10

DAINAUSKAS, J. Eleonoros Marčiū-
lionienės keramika 6. 25

GLIAUDA, Jurgis. Rasos Arbatės
dailės paroda 5. 28

„Nuo režimo chaletūros į avan-
gardizmą 10. 29

JANKUTE, Nijolė. Baltas medis ir
vivingrieji raštai 10. 29

JAUTOKAITĖ, Saulė. Turtinga farao-
no kapo paroda 7. 16

„Moteris dailės pasaulyje 11. 5

KRISTOLAITYTĖ, VIDA. Kęstučio
Zapkas paroda Soho kvarta-
le 7. 9

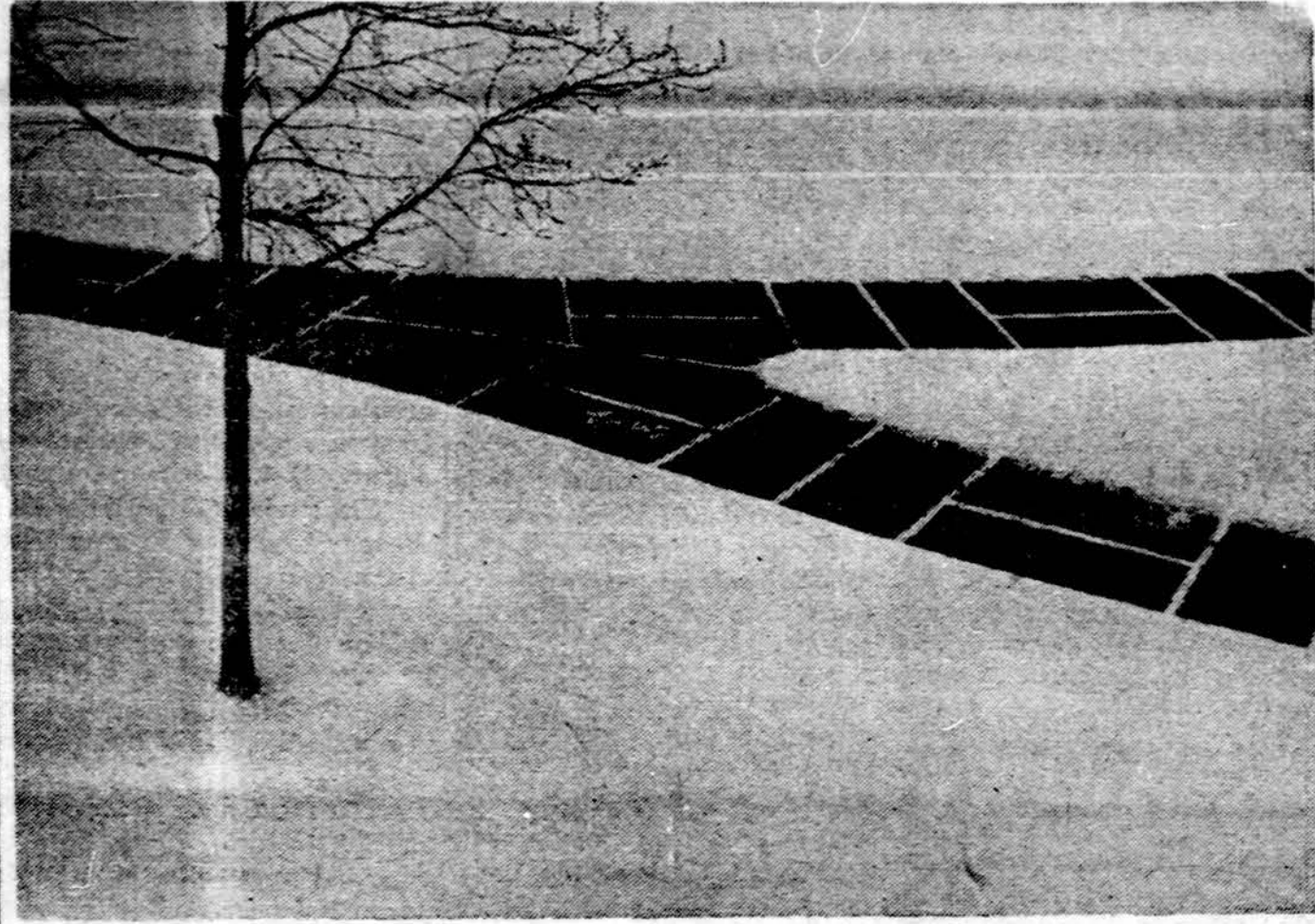
„Mintys Dargio parodą aplan-
kiant 11. 5

LAPĖ, Pranas. Medaliai, garbės
laktai, pagyrimai 2. 26

MURINAS, Br. Tremties madonos ir
buitinė aplinka. Dešimtme-
čiui nuo dailininko Povilo Pu-
zino mirties praėjus 10. 22

NARONĖ, Janina. Trijų menininkų
kūryba 4. 30

PLIOPLYS, Audrius. Čiurlio 8. dar-
bai 1912 metais Londone 8. 6

Takas į Naujuosius metus...

Nuotrauka Algirdo Grigaičio

„Čiurlio 1910 metais Pary-
žiuje 8. 27

Pokalbis su dailininku Vladislavu Ži-
lium pirmosios jo parodos iš-
seivijoje proga 1. 8

Pokalbis su dailininku Romu Viesulu.
Amerikos grafikos trisdešimt-
mečio paroda 1. 15

PRUNSKIS, Juozas. Kazio Varnelio
kūryba ir jo lituanistiniai rin-
kiniai 4. 2

RANNIT, Aleksis. Čiurlio buvimas
Londone ir Boris von Anrep
8. 27

REKLAITIS, Povilas. Senovės lietu-
vių religijos architektūriniai
pėdsakai Viniuje 2. 5

„Seniausios Lietuvos dailės pa-
minklai, per karą dingę, at-
rasti Goettingene, Vakarų Vo-
kietijoje 5. 7

TAMULIS, Juozas. Marytės Gaiziū-
tienės keramikos paroda aplan-
kiant 4. 23

URBAITYTĖ, Elena. Pirmoji pabal-
tiečių dailės paroda New York-
e 12. 3

V. J. Belgija laukia Rubenso 4. 16

V. Pr. Dainos ir dailės dienos 7. 2

VALESKA, Adofas. Mūsų dailės pa-
rodų problemos 7. 30

„Lietuvių tautos meno charak-
teris 12. 17

VARNELIS, Kazys. Sukaktuvinė dai-
lės paroda New Yorke 12.17

VIESULAS, Romas. Vlado Vildžiūno
skulptūrų paroda 8. 20

Vlado Vildžiūno skulptūra Murphy
skulptūrų sode, UCLA, Los
Angeles 12. 24

ZAILSKAITĖ, Aldona. Trijų jaunųjų
dailininkų belaukiant 5. 21

MUZIKA, KONCERTAI

CHOMSKIS, BALYS. Brolių Smetonų
koncertas 3. 5

„Romeo ir Julija“ Chicagoje
4. 9

JAUTOKAITĖ, Saulė. Charles Goun-
od „Romeo ir Julija“ pasi-
tinkant 2. 26

„Įspūdziai iš Blandyčių koncer-
to 8. 27

YAKUTIS, Kazys. Aldonos Kepalai-
tės koncertas 10. 15

Kalbamas su kompozitorium jo sim-

pozinio veikalo proga. Muzi-
ka ir poezija Dariaus Lapins-
ko rankose 11. 12

LAPAS, R. Etninės plokštelės Ameri-
koje — užmirštas paveldėjimas
2. 12

LIEPAS, Stasys. Bostono muzikinių
rūpesčių temomis 8. 27

„Kanados pažibų koncertas
10. 22

„Jeronimo Kačinsko kūrinių
koncertas Bostone 12. 3

PAKŠTAS, Balys. M. K. Čiurlio
ansambliis dainuoja, groja,
šoka ir gieda Chicagoje 2. 5

Pokalbis su kompozitorium Aloyzu
Jurgučiu, „Dainavos“ ansam-
blio muzikinių vadovu ir
dirigentu 4. 30

PRUNSKIS, J. Baletto studijos de-
simtmėtis 5. 14

RŪTA, ALĖ. Tiltas iš praetis į ry-
tojų 2. 26

SKRUPSKELIENE, Alina. Raimon-
mondos Apeikytės rečitalis
4. 9

„Ar sėkmingai pereita kilgrida-
? 5. 14

STAKNIENE, Alina. B. Briteno „No-
jaus tvanas“ 7. 2

SIMKUS, Algis. Onos Pliuskonienės
rečitalis Chicagoje 5. 21

„Ricardo Damoro koncertas
Chicagoje 9. 3

„Vytauto Puškorius ir Viole-
tos Karosaitės koncertas 10. 8

Brazdžio poezijos pilnatis
Markaičio muzikos aplanke
11. 5

„Mūsų muzikinės veiklos nau-
jiena. Instrumentalistų ansam-
blio ir solistų koncertas
11. 19

„Vakarą, galintis tapti reikš-
minga gatre. D. Lapinsko
simpozijai veikalą išgirdus
12. 3

„Izdororius ir Vytenio Vasyliū-
nų kamerinės muzikos kon-
certas 12. 24

„Manigirdas Motekaitis su Chi-
cago Filharmonijos orkestru
12.31

V. Pr. Akacijos baltumu šėrinti so-
listė (B. Dabšienė) 12. 17

VEBLAITIS, Julius. Nemirtingasis
Ludwig van Beethoven 9. 3

VIDŽIONIENE, Rūta. Kieva. Muziki-
nės legendos gimimas 3. 5

VISVYDAS, Pr. Poeto ir muziko „Pi-
latis“ 9. 10

TEATRAS

brd. k. Naujas mūsų teatro žybtelė-
jimas 10. 9

JURASAS, Jonas. Dabartinio Lietu-
vos teatro nuostatai 12. 10

KEBLYS, Kęstutis. Kai temos silūlas
vejasi vidinės kančios ka-
muoli. Įspūdziai ir svarsty-
mai po A. Landsbergio ir D.
Lapinsko „Sventojo narvo“
premjeros 9. 24

KLYGIENE, Aldona. Violetos Karo-
saitės kelias į šokį 12. 24

kz. Pasitraukęs iš Lietuvos, įkūrė
pantomimos teatrą Švedijoje
12. 31

LANDSBERGIS, Algirdas. Jurašo
Mackbetas New Yorko scenoje
5. 21

NAKAS, Alfonsas. Dešimt dramų
XX-me Stratfordo festivaly
3. 26

„Toronto rengiamas ketvirtasis
teatro festivalis 5. 7

„Dar kartą teatro festivalio
tema 5. 28

„Nauji Stratfordo festivalio
įspūdziai 7. 23

„Paskutinė viešnage Stratfor-
de 11. 5

Pokalbis su premjerinio dramos
spektaklio režisierium Dari-
umi Lapinsku 8. 13

Pokalbis su „Sventojo narvo“ auto-
ritum 8. 24

SUDARGIENĖ, Ava. Rimta komedi-
ja „Monika“. Premjera Austri-
jos lietuvių scenoje 1. 15

VIDŽIONIENE, Rūta. Kieva, Uni-
versalumas ir lietuviška dra-
ma 10. 15

VISVYDAS, Pr. Birutės Pūkelevičiū-
tės drama „Palikimas“ Los
Angeles lietuvių scenoje 5. 28

Z. J. Amerikos spauda apie Jurašo
Mackbetą 6. 4

Z. K. Jono Jurašo Mackbetas iš-
kilųjų spektaklių tarpe 8. 20

LITERATŪROS MOKSLAS IR KRITIKA

a.v. Prancūzijoje pradėti O. V. Mi-
lašiaus minėjimai 4. 23

„Nauji Milašiaus minėjimai
Prancūzijoje 8. 20

„Dar apie Milašiaus jubiliej-
nius metus Prancūzijoje 12. 3

ALŠENAS, Pr. Nepamiršamas poe-
tas ir boheminkas 7. 23

Bgd. V. Ar mažų tautų literatūra
turi prasmę? 5. 7

brd. k. Literatūrinei pamainai kei-
čiantis 1. 29

DAINAUSKAS, J. Paryžiuje ir Chi-
cagoje ruošiamasi pagerbti
O. V. Milašius 3. 12

„Pranas Fonkatis — aktualus
lus ir šandien 7. 16

GIRDZIUS, Pranas Dom. Oskaras
Milašius buvo mano draugas
7. 9

GLIAUDA, J. Mirė du rusų superra-
šytojai 8. 13

„Lietuvių literatūros kritika
9. 3

„Dostojevskio dienos Danijoje
11.5

JANKUTĖ, Nijolė. Satrija turėjo tik
vieną tokią raganą. Rašyto-
jos Marijos Peškauskaitės-
Šatrijos Raganos 100 m. gi-
mimo sukaktuvėms 3. 5

JONYNAS, Vytautas A. Oskaro V. Mi-
lašiaus Miguel Mañara 9. 17,
24

LANDSBERGIS, A. Lietuvių literatū-
ra ir sovietinė estetika 10. 1

LIULEVIČIENĖ, A. Meninės priemo-
nės Vinco Ramono „Kryžuo-
se“ 7. 30; 8. 6

MACIONAS, Vincas. Pilypo Ruigo
rankraštinė anų laikų rėmuose
5. 7, 14, 28. 6. 4

Mln. P. Tarp impresionizmo ir
ekspresionizmo 4. 30

NAKAS, Alfonsas. Žvilgsnis į Julius
Janonio reabilitaciją 4. 30

PL. Požeros „Salnos“ ir Stalino
„Saina“ 11. 19

Sav. J. Rainer Maria Rikės pasku-
tinė žemiškoji buveinė 4. 16

SKRUPSKELYTĖ, Viktorija. Trys
prancūzai apie Oskarą Mila-
šius 7. 23

Stokh. Reiner Kunze — Rytų Vokie-
tijos poetas 3. 26

V. Pr. Kūno dalių tvarkymo atsto-
vai 1. 15

V. Pr. Užominų galia ir jų baimė
5. 28

V. Pr. Dėmesys dabarties pasaulio
literatūrai 7. 2

VENCLOVA, Tomas. Lietuvių poezi-
ja abipus Atlanto 7. 2

Z. K. Naujosi lenkų poezijos ban-
ga 2. 19

„Knyga apie psichiatrinį tero-
rą 10. 15

„Sofijos „dialogai“ Mykolo
Sluckio veidrodyje 11. 12

POEZIJA

ALEIXANDRE, Vicente. Sunku (3
eil.) Išvertė P. Gaučys 10.22

ANDRES, Stefan. Iš kalėdinės poezi-
jos. Vertė A. Tyruolis. 12. 24

ANDRIEKUS, Leonardas. Anapus
rytmio ir vakaro 8. 6

Atsiveikimo puokštė Vytautui Na-
kui (3 eil.) 12. 3

AUGINAS, Balys. Nubunda žydintis
kraujas 5. 14

BALTRUSAITIS, Jurgis. Kenčiančiai
tėvynei. Vertė A. Tyruolis
2. 12

BARONAS, Aloyzas. Putino šakelė
5. 28

BILAIŠYTĖ, Zivilė. Žodynas 5. 28

BLEKAITIS, Jurgis. Nauji eilėraš-
čiai 7. 9

BOGUTAITE, Vitalija, Laikui 1. 8

BRADONAS, Kazys. Du eilėraščiai
4. 16

„Dievas liepė tau būti (5 eil.)
8. 20

BRAZDŽIONIS, Bernardas. Sauja
druskos (4 eil.) 2. 5

„Išremsiems (6 eil.) 11. 19

„Prie kūčių stalo 12. 24

Eilėraščiai iš okupuotos Lietuvos
(4 eil.) 2. 19

GUSTAITIS, Antanas. Nauji eilėraš-
čiai 3. 12

„Proziški apmąstymai (2 eil.)
11. 26

IS šių dienų amerikiečių poetų kūry-
bos. Vertė D. S. 9. 24

IS amerikiečių moterų poezių kūry-
bos. Vertė D. S. 10. 29

IS estų šių dienų poezijos (4 eil.) 2. 26

IS O. V. Milašiaus poezijos (4 eil.).
Išvertė A. Vaičiūnaitis 5. 21

IS portugalų poezijos. Miguel Torga
(7 eil.). Išvertė P. Gaučys 11.
12.

IS Rytų Vokietijos poezijos. (8 eil.).
Vertė Rytprūstietis 3. 26

IS Giacomo Leopardi poezijos. Vertė
A. Tyruolis 12. 17

YLUVIS, Juozas. Želmenys žemėje,
žvaigždymai danguje (5 eil.)
4. 9

MYKOLAITIS-PUTINAS, Vincas. Bir-
želio 15 (4 eil.) 6. 11

NAGYS, Henrikas. Nauji eilėraščiai
3. 5

PILKA, Petras. Duona namuose (5
eil.) 9. 17

PIONTEK, Heinz. Žemiškos psalmės.
Išvertė A. Tyruolis 8. 13

PRAPUOLENIS, Bernardas. Legen-
dos apie Australiją 5. 7

RADZIUS, Aleksandras. Palmių pa-
veisyje (5 eil.) 1. 29

„Mėlyna banga iš lėto bejai
(4 eil.) 4. 30

„Ant planetų upės drungiai
10. 1

RAKAUSKAITE, V. Raida 6. 25

RŪKAS, Antanas. Svajonė (2 eil.) 7.

SADŪNAITE, Danguolė. Mano tėvas
mirties dieną (4 eil.) 1. 15

„Kai debesys ir žemė už ran-
kų laikosi 7. 2

„Lietus tikrai šokis 8. 27

SANTVARAS, Stasys. Gimimo gle-
mė (3 eil.) 6. 18

SAULAITYTĖ-STANKUVIENE, Ma-
rija. Pavasaris Vakarų Vo-
kietijoje 4. 23

SRUOGA, Balys. Mėlynoji paukštė
(5 eil.) 10. 15

SUVAIDAITĖ, Nijolė. Marelės pa-
saulis 7. 16

ŠAKYTĖ, Stasė. Nesantiems tiek
daug 9. 3

SLAITAS, Vladas. Apie stebulius
6. 4

„Monako valstybė (6 eil.)
10. 8

SVABAITE, Julija. Vilties ledinė
valtis (6 eil.) 11. 5

VAICIULAITIS, Antanas. Tūnagas
5. 28

VENCLOVA, Tomas. Eilėraštinis apie
draugus 3. 19

„Eilėraštinis 5. 28

„1956 metų eilėraštinis 7. 30

„Eilėraštinis (3 eil.) 12. 10

VINOKUR, Arkadijus. Eilėraščiai
12. 31

VISVYDAS, P. Kelionė 1. 22

„Smėlio baladė 9. 10

BELETRISTIKA

BARONAS, Aloyzas. Priekvaisė 11.
28

CINZAS, Eduardas. Trys dienos lais-
vės 9. 3, 10

EGLITIS, Anslavas. Strimgalvys
pirmyn. Išvertė J. Gliauda
4. 30

JANKUS, Jurgis. Žaibai 7. 23, 36,
8. 6

MERAS, Iechokas. Aukštasis sept-
tintas aukštasis 1.29

„Oazė 8. 13

VINOKUR, Arkadijus. Dvi rezistenc-
nės apybraižos 2. 12

„Tikra pasaka. Jėnas ir Mi-
mas 12. 31

VOLERTAS, Vytautas. Greitkėlis
10. 1

KNYGŲ RECENZIJOS

Abr. K. Abino Barranatsko trilogijos
II tomas 3. 19

ALGA, T. Devintąją Pradalgę be-
vertant 1.8

„Vytauto Alanto novelių rink-
tinė 2. 26

BAGDANAVICIUS, V. Įvadas į pre-
mijuotą knygą (Mero) 11. 12

BALYS, Jonas. Knyga apie Pėnny-
vanijos angliakazių Lietuvą
3. 19

Bgd. V. „Lietuvių tautos praetis“
IV-jo tomo I knyga 8. 18

„Lietuvos reformacija ir JAV
(Karoso) 9. 3

GALINIS, Leonas. Realiame paug-
lių pasaulyje (Frankienės)
1. 15

„Stasias Būdas romanas
„Europietė“ 4. 9

(Nubelta | 5 psl.).

Alfonsas Dargis

Svilpinuojantis klounas